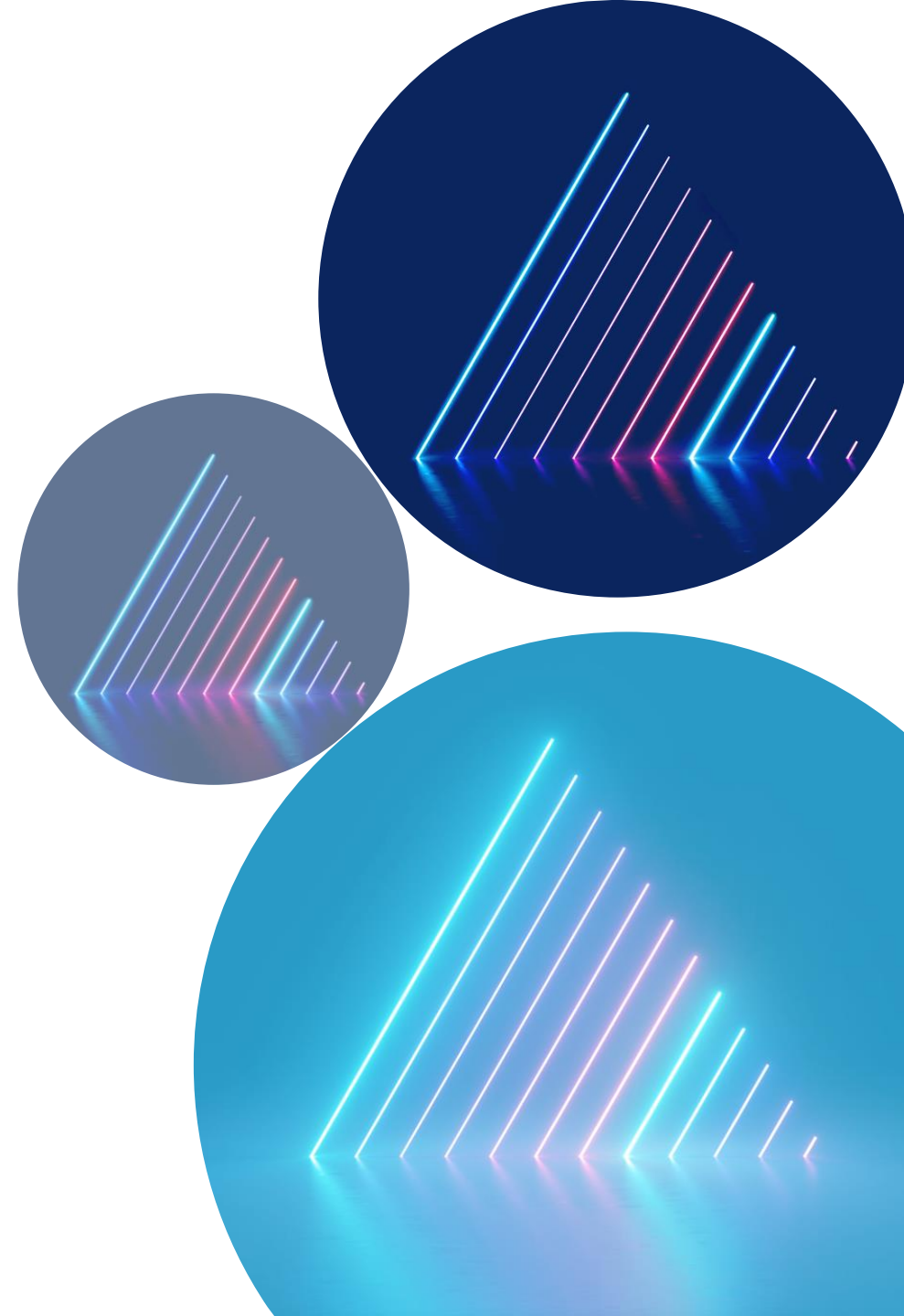

Πανελλαδική Έρευνα Κοινής Γνώμης
για Περιβαλλοντικά Θέματα και την
Κυκλική Οικονομία
Παρουσίαση

Φεβρουάριος 2025

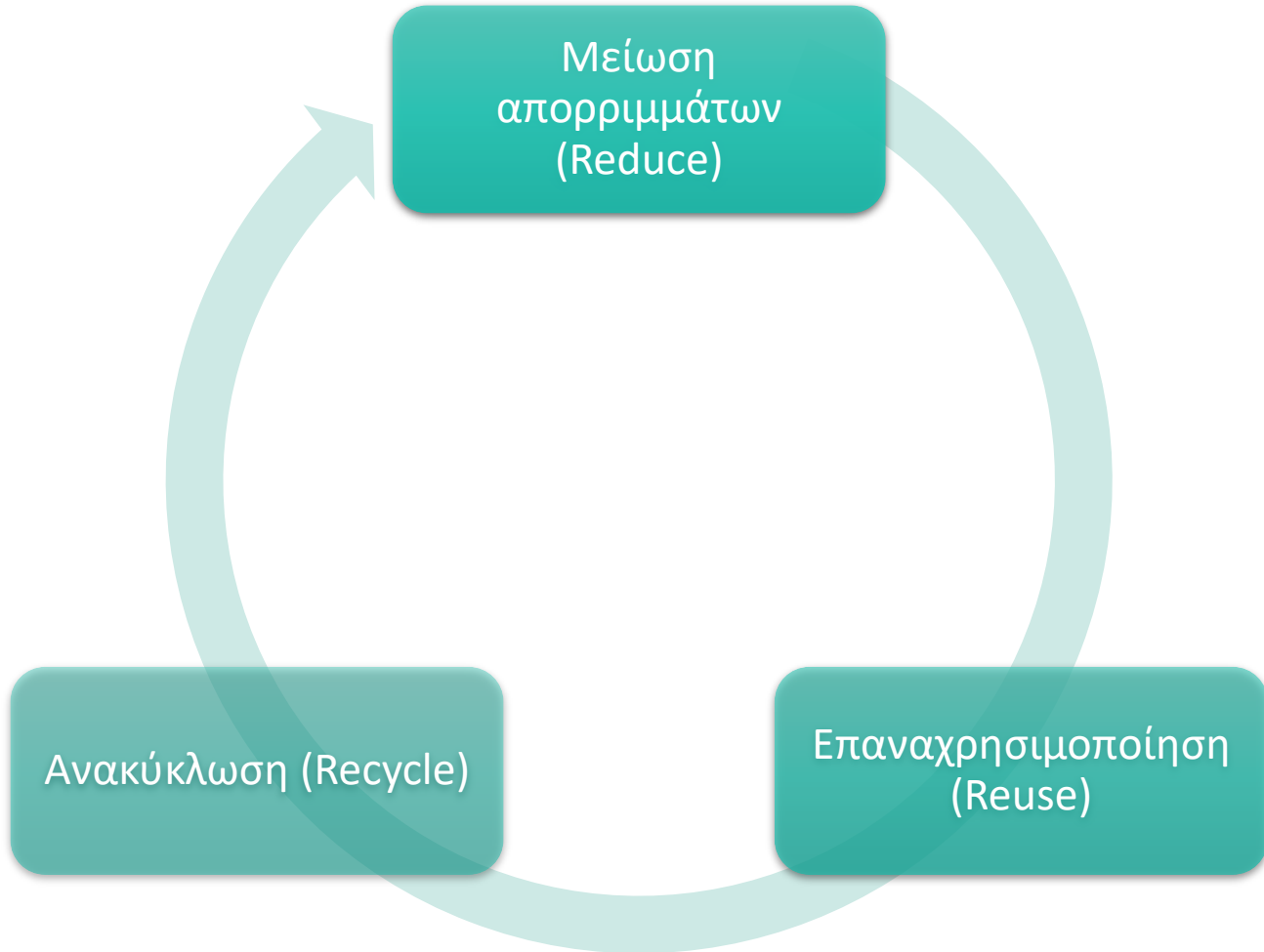
Η ταυτότητα της έρευνας

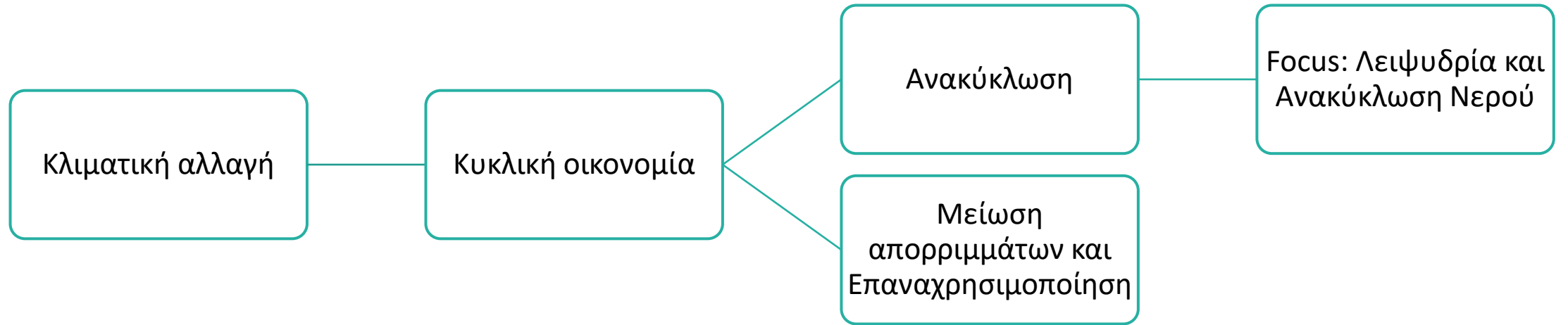
Εταιρεία:	Metron Analysis (Α.Μ. ΕΣΡ 4 - Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 002305501000)
Ανάθεση:	Θαλής Περιβαλλοντικές Υπηρεσίες ΜΟΝ. Α.Ε.
Τύπος Έρευνας:	Πανελλαδική έρευνα κοινής γνώμης - Συνδυασμός Computer Assisted Telephone & Web Interviews
Μέθοδος Δειγματοληψίας:	Τηλεφωνική έρευνα: Απλή τυχαία δειγματοληψία σε αρχείο τηλεφωνικών αριθμών που έχουν παραχθεί με τυχαίο τρόπο. Online έρευνα: Τυχαία επιλογή με βάση ποσοτώσεις από online panel
Χρόνος Διεξαγωγής:	23-30/10/2024
Μέγεθος Δείγματος:	1.006 άτομα ηλικίας 17 ετών και άνω, 502 τηλεφωνικά (351 σε σταθερά και 151 σε κινητά τηλέφωνα) και 504 online. Μέγιστο δειγματοληπτικό σφάλμα $\pm 3,1\%$
Σταθμίσεις:	Το δείγμα σταθμίσθηκε εκ των υστέρων ως προς το φύλο και την ηλικία, την περιοχή κατοικίας
Προσωπικό field/Ελεγκοί:	Για την τηλεφωνική έρευνα εργάστηκαν 3 επόπτες και 21 συνεντευκτές. Το 22% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων ελέγχθηκαν με τη μέθοδο της συνακρόασης. Το 100% των συνεντεύξεων ελέγχθηκαν ηλεκτρονικά

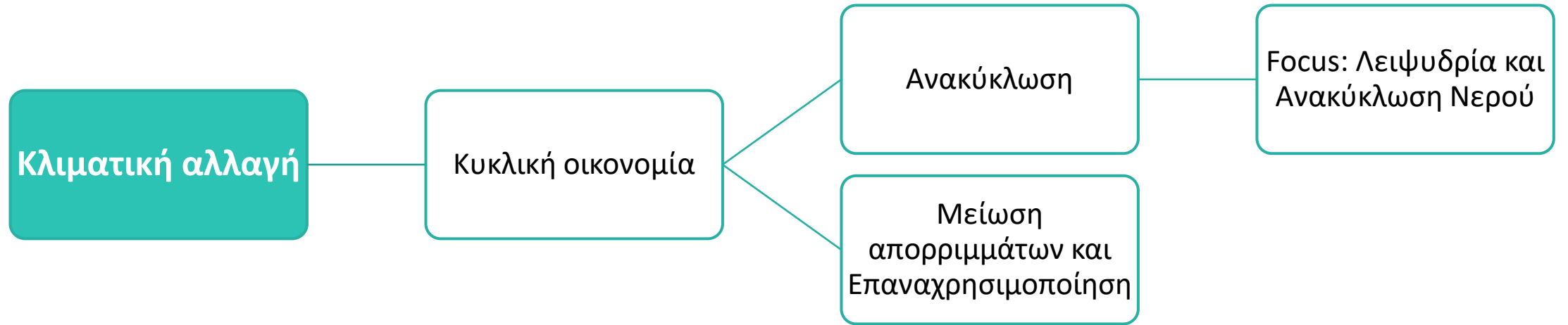
Η METRON ANALYSIS είναι μέλος της ESOMAR και του ΣΕΔΕΑ και τηρεί τους κώδικες δεοντολογίας και διεξαγωγής ερευνών και επαγγελματικής πρακτικής της ESOMAR και του ΣΕΔΕΑ.

Σύντομος ορισμός

Η κυκλική οικονομία είναι ένα μοντέλο οικονομίας που στοχεύει στον περιορισμό της σπατάλης πόρων και στη δημιουργία ενός βιώσιμου συστήματος παραγωγής και κατανάλωσης

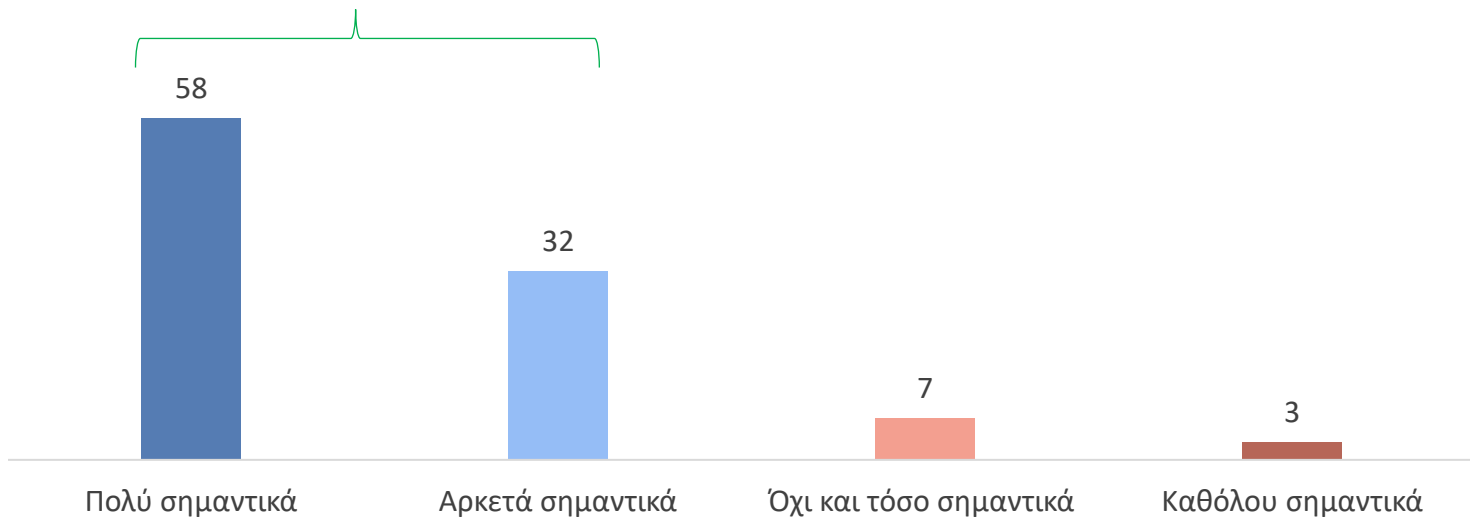

Οι 9 στους 10 αξιολογούν τα ζητήματα του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής ως πολύ/αρκετά σημαντικά

‘Πολύς λόγος γίνεται σήμερα για τα περιβαλλοντικά προβλήματα και το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Θα λέγατε ότι για εσάς προσωπικά αυτά τα προβλήματα είναι...’

90% Πολύ/Αρκετά σημαντικά

Πολύ/Αρκετά σημαντικά (90%)

Άνδρες: 84%

Γυναίκες: 96%

Όχι και τόσο/Καθόλου σημαντικά (10%)

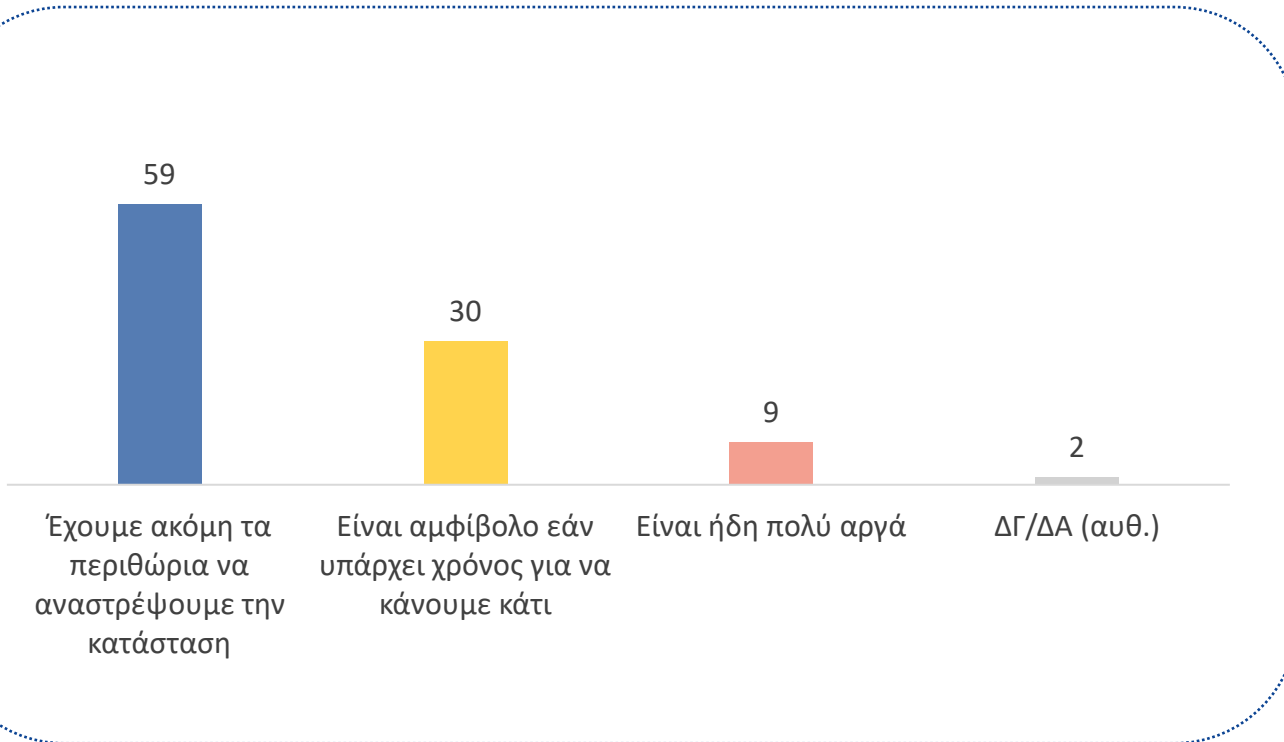
Άνδρες: 16%

Γυναίκες: 4%

Το 84% ανησυχεί πολύ/αρκετά για την κλιματική αλλαγή με βάση πανελλαδική online έρευνα για την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης τον Σεπτέμβριο 2024

Παρά την αυξημένη ανησυχία για τα περιβαλλοντικά προβλήματα, οι περισσότεροι πιστεύουν ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια να βελτιωθεί η κατάσταση

‘Όσον αφορά τη μόλυνση του περιβάλλοντος και τη διαταραχή του κλίματος, εσείς προσωπικά πιστεύετε ότι...’

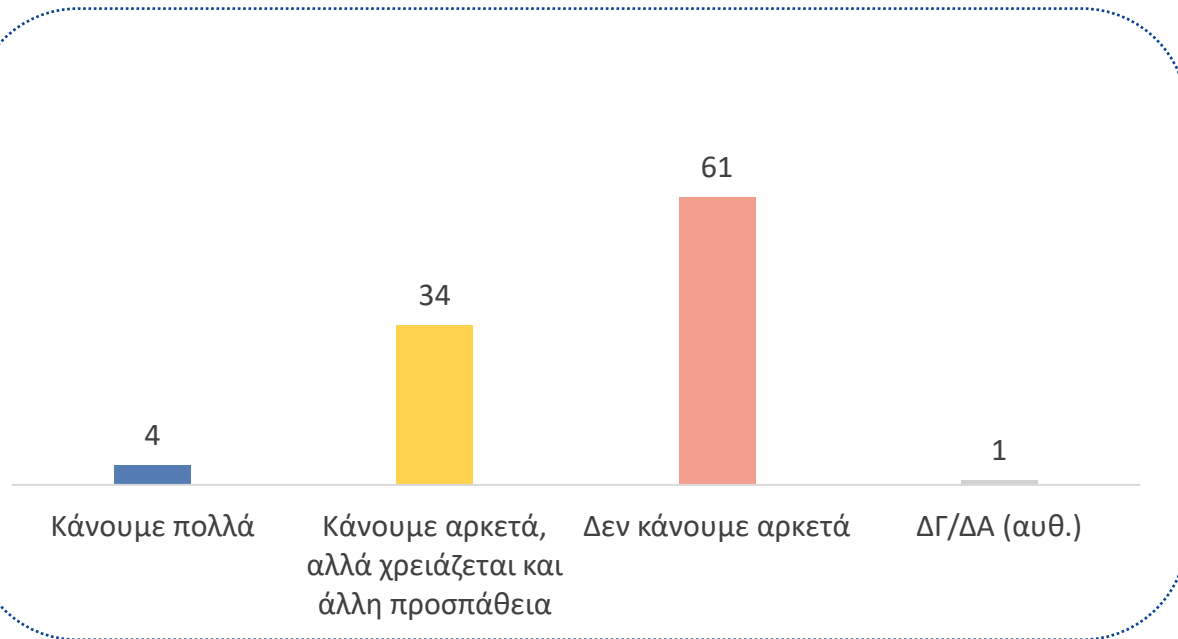

Veolia-Elabe, Barometer of ecological transformation, 2024 (online έρευνα σε 26 χώρες)

- Έχουμε περιθώρια: 55%
- Είναι αμφίβολο: 35%
- Είναι πολύ αργά: 9%

Ωστόσο, η ατομική αντίληψη είναι ότι στη χώρα μας δεν κάνουμε αρκετά προς αυτή την κατεύθυνση

‘Ειδικότερα στη χώρα μας, πιστεύετε ότι για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος...’

Δεν κάνουμε αρκετά (61%)

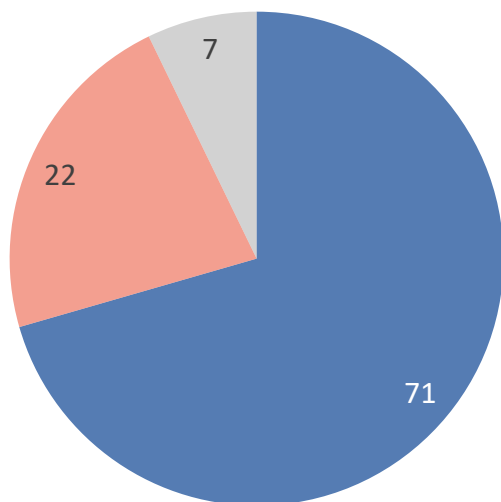
Άνδρες: 55%

Γυναίκες: 67%

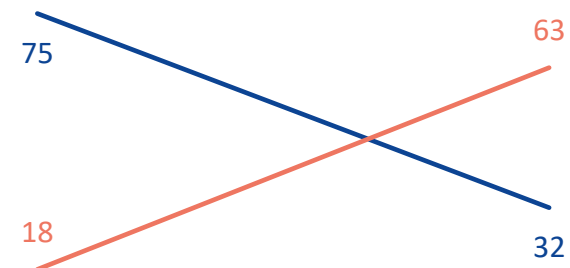
Και 7 στους 10 θεωρούν ότι η ζημιά που προκαλείται από την κλιματική αλλαγή επιβαρύνει περισσότερο οικονομικά απ' ό,τι οι επενδύσεις που απαιτούνται για να αντιμετωπιστεί

‘Γενικά μιλώντας τι πιστεύετε ότι θα μας κοστίζει περισσότερο;’

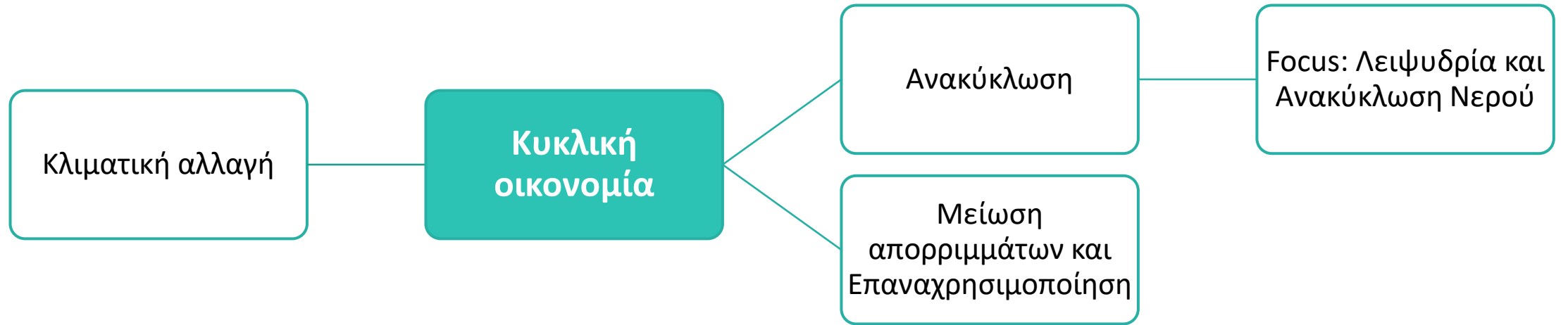
- Η ζημιά που προκαλεί η κλιματική αλλαγή
- Οι επενδύσεις που απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση
- ΔΓ/ΔΑ (αυθ.)

Ανά σημασία περιβαλλοντικών προβλημάτων

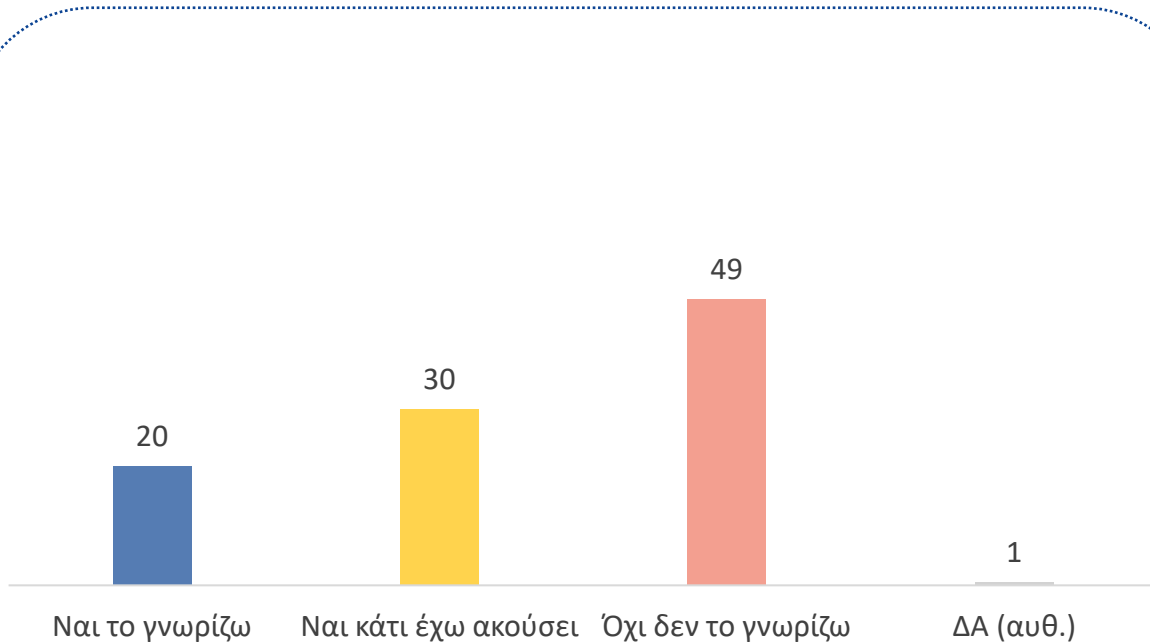

- Η ζημιά που προκαλεί η κλιματική αλλαγή
- Οι επενδύσεις που απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση

Η Κυκλική Οικονομία είναι άγνωστος όρος για σχεδόν 1 στους 2...

‘Γνωρίζετε ή έχετε ακουστά τον όρο κυκλική οικονομία;’

Όχι, δεν το γνωρίζω (49%)

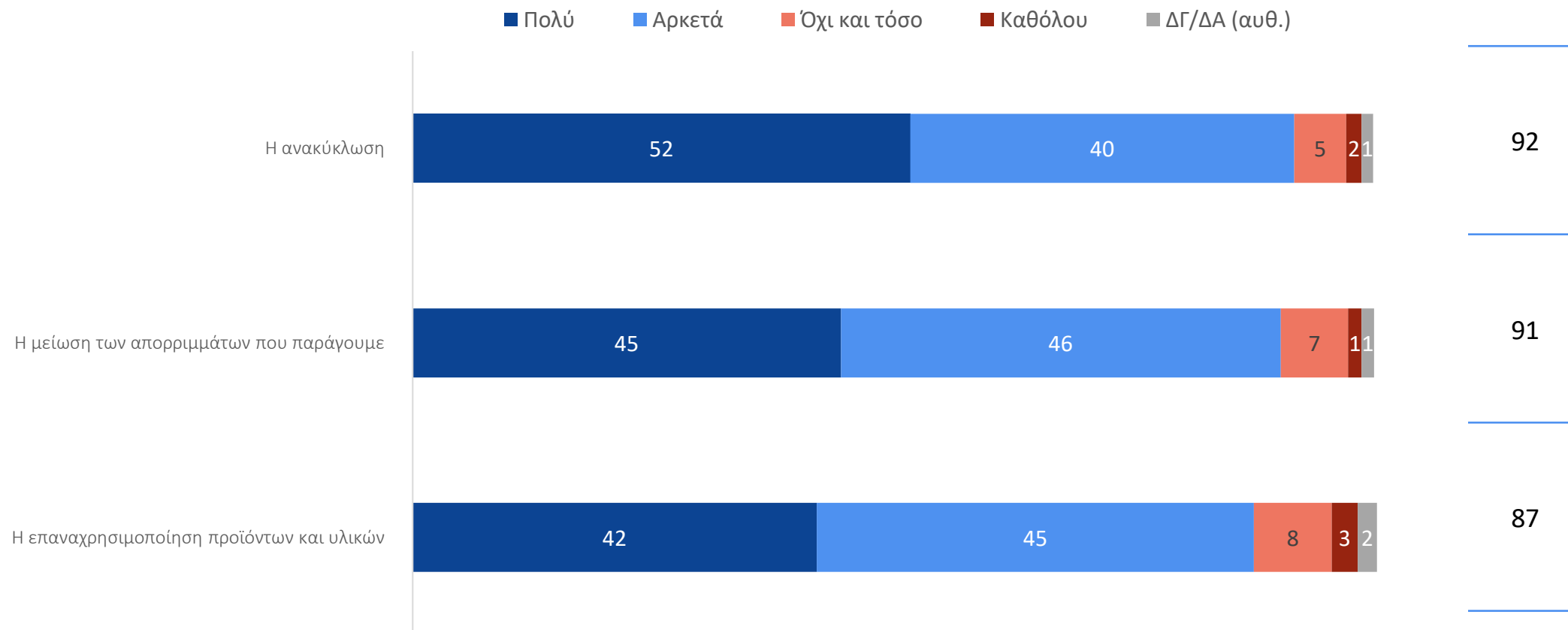
Το ποσοστό αυτό αυξάνεται ιδιαίτερα:

- Στα άτομα **βασικής εκπαίδευσης** (81%)
- Στους **αγρότες** (77%)
- Στους **65+** (70%), τους **συνταξιούχους** (68%) και όσους ασχολούνται με **οικιακά** (83%)
- Στη νησιωτική χώρα: Κρήτη/νησιά Αιγαίου (61%)

...όταν επεξηγείται όμως, 9 στους 10 συμφωνούν ότι στις τρεις βασικές διαστάσεις της θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων

‘Ο όρος κυκλική οικονομία αναφέρεται σε ένα σύστημα που αποσκοπεί στη μείωση των απορριμμάτων που παράγουμε, στην ανακύκλωση και στην επαναχρησιμοποίηση προϊόντων και υλικών. Κατά τη γνώμη σας πόσο θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων...’

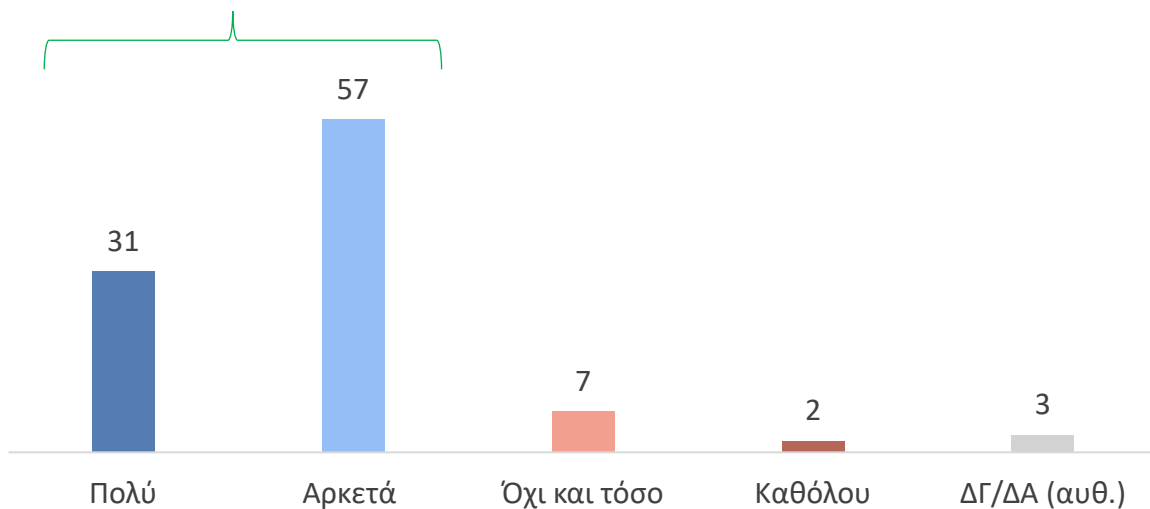
Πολύ+Αρκετά

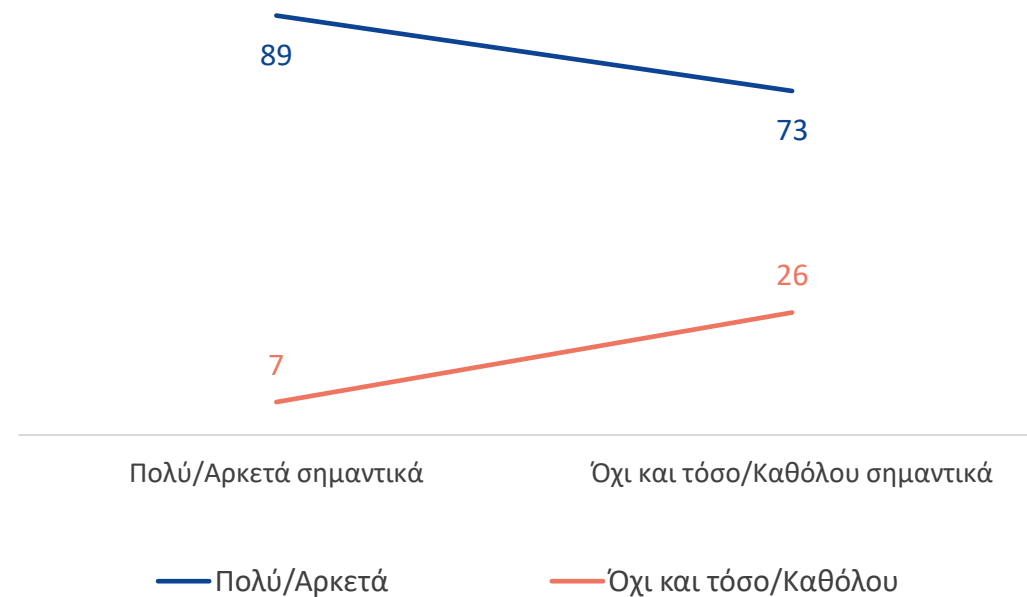
Η μετάβαση σε ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας θεωρείται καταρχήν ότι θα συνέβαλλε σημαντικά στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων

‘Και συνολικά η μετάβαση σε ένα σύστημα κυκλικής οικονομίας πόσο θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων;’

88% Πολύ/Αρκετά θα συνέβαλλε

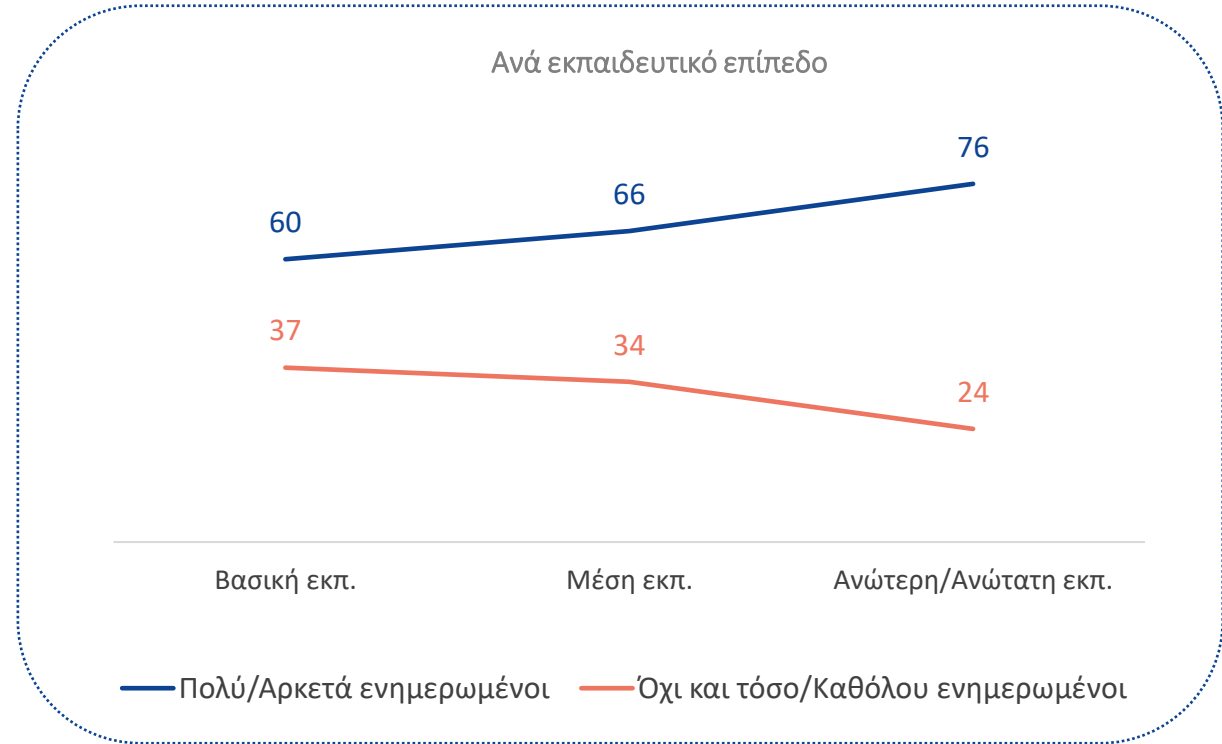
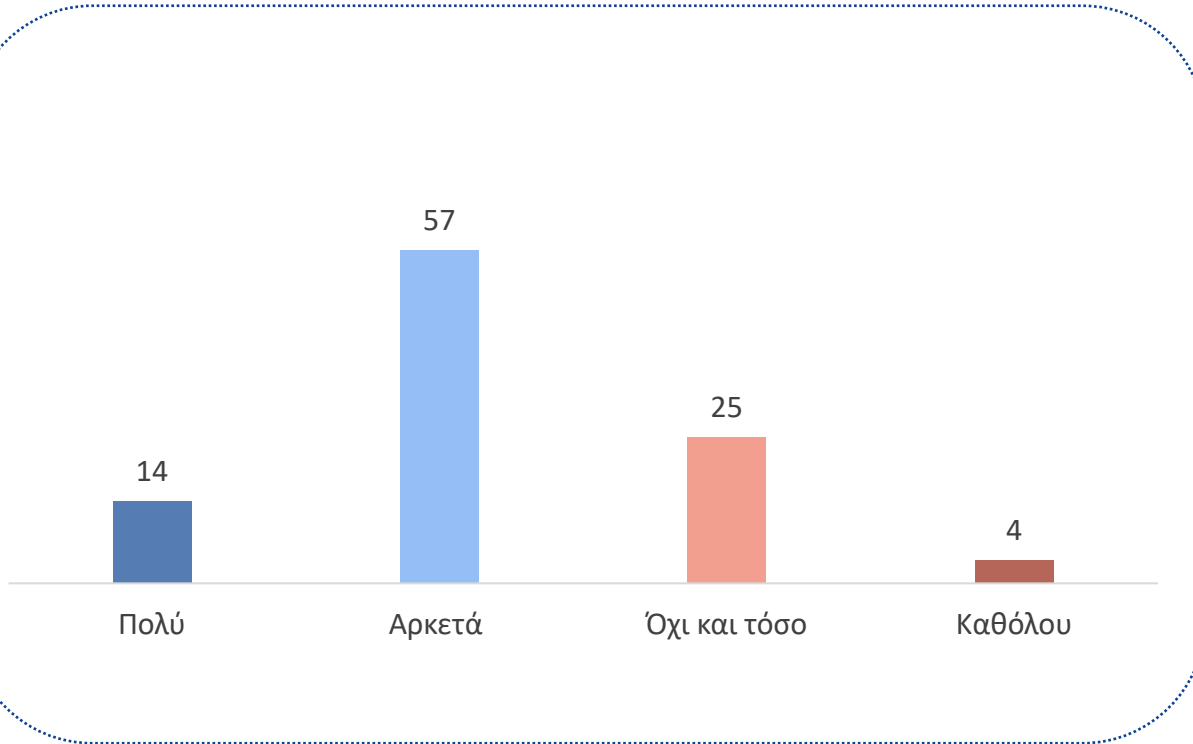

Ανά σημασία περιβαλλοντικών προβλημάτων

Ωστόσο, μόλις 14% των ερωτηθέντων δηλώνει ότι είναι πολύ ενημερωμένο για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης, που αποτελούν βασικές διαστάσεις της Κυκλικής Οικονομίας

‘Θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε πόσο ενημερωμένος/η θα λέγατε ότι είστε για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης;’

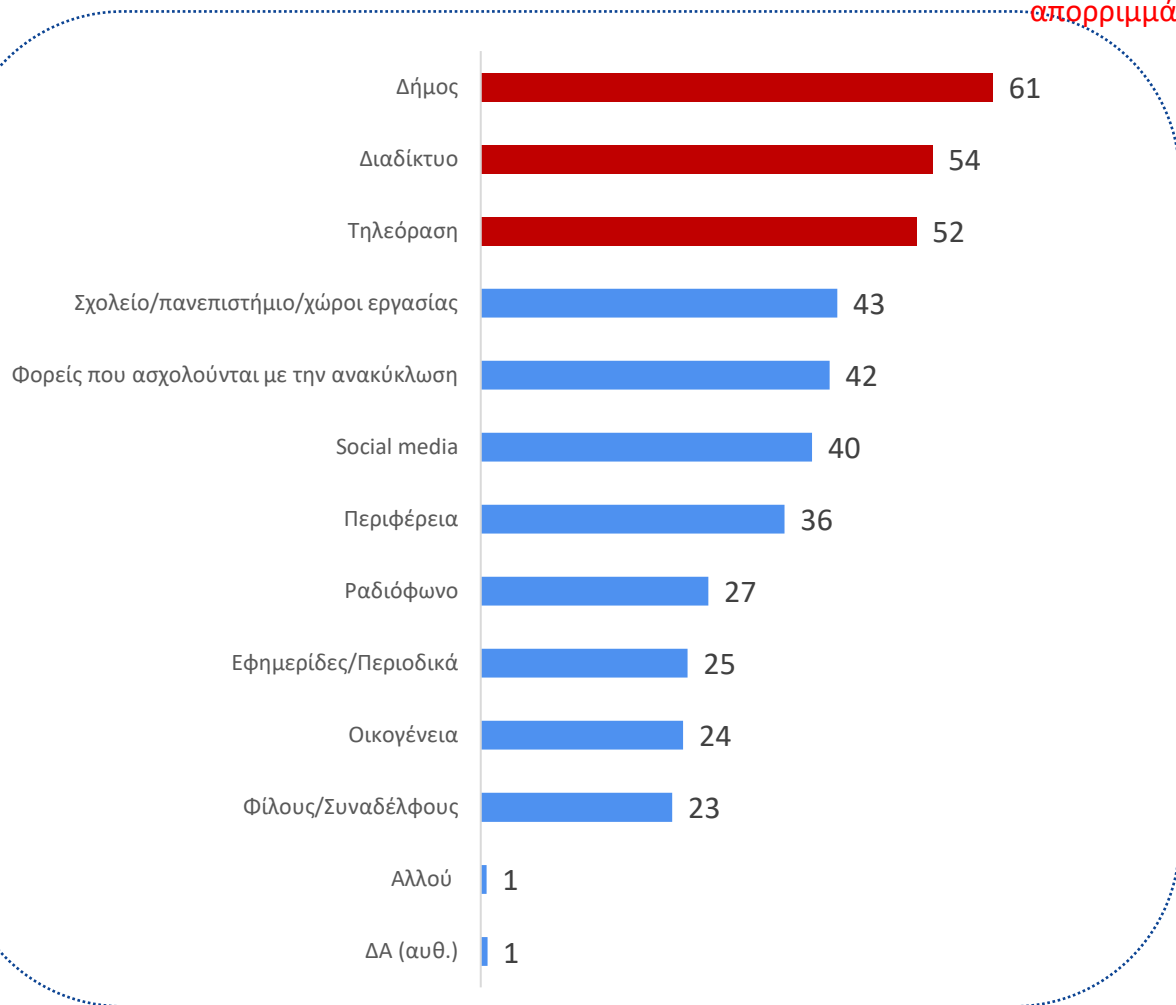

Ο βαθμός ενημέρωσης συναρτάται με το **μορφωτικό επίπεδο** – όπως παρατηρήθηκε και ως προς τη γνώση της Κυκλικής Οικονομίας

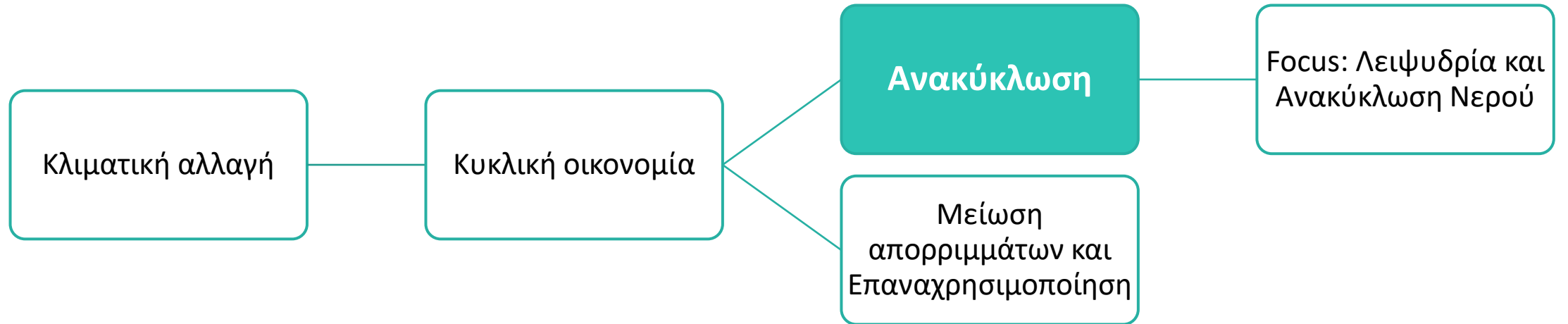
Όσον αφορά τους διαύλους ενημέρωσης για αυτά τα θέματα, προκρίνεται το τοπικό επίπεδο (Δήμος), το διαδίκτυο αλλά και η τηλεόραση – και σχετικά λιγότερο οι φορείς ανακύκλωσης

‘Και από που θα προτιμούσατε να ενημερώνεστε για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης;’

Βάση: το 96% που είναι έστω και λίγο ενημερωμένοι για θέματα διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης

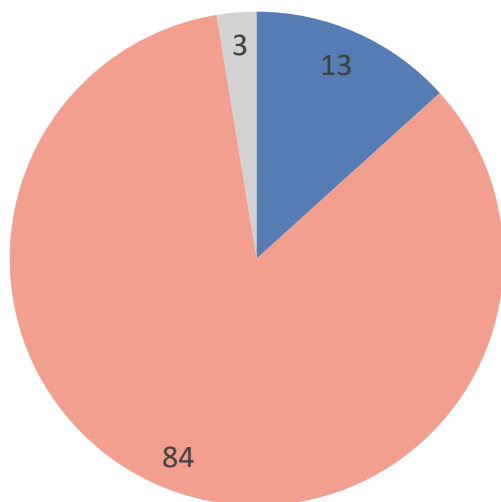
Δήμος (61%)
Ιδίως στις ηλικίες 45 και άνω (66%+)
Διαδίκτυο (54%)
Ιδίως στις ηλικίες 54 και κάτω (60%+)
Τηλεόραση (52%)
Ιδίως άνω των 65 ετών: 58%

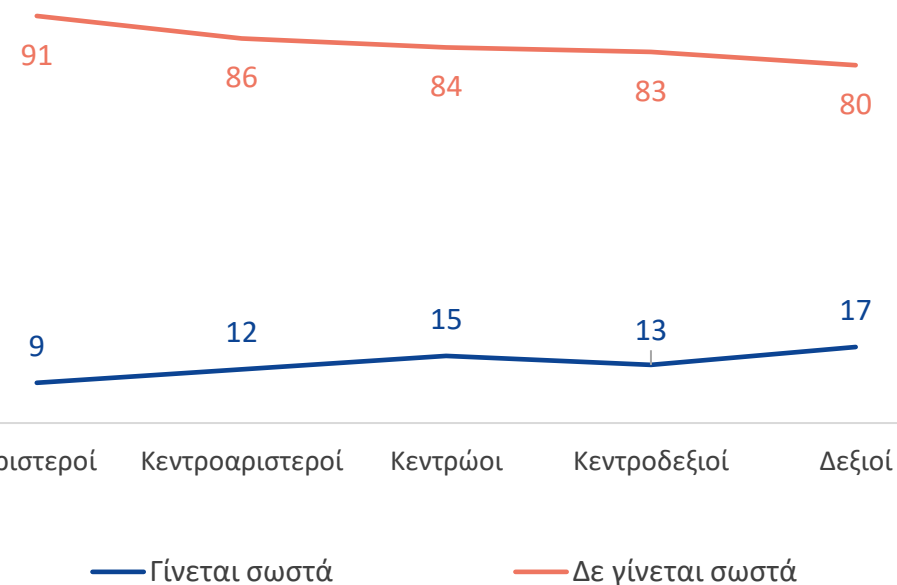
Πάνω από 8 στους 10 πιστεύουν ότι η ανακύκλωση στη χώρα μας δεν γίνεται όπως θα έπρεπε...

‘Πιστεύετε ότι στη χώρα μας η ανακύκλωση γίνεται σωστά η όχι;’

■ Γίνεται σωστά ■ Δε γίνεται σωστά ■ ΔΓ/ΔΑ (αυθ.)

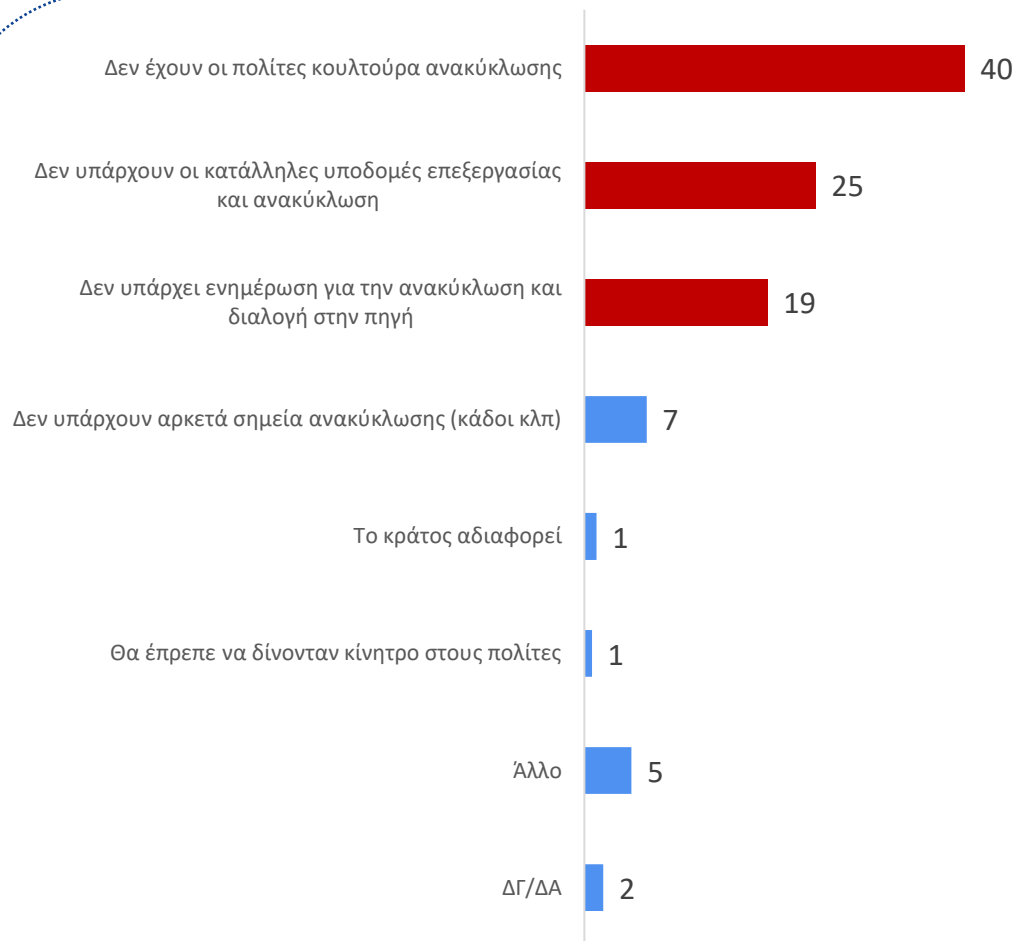
Ανά πολιτική αυτοτοποθέτηση

...κυρίως επειδή απουσιάζει μια εμπεδωμένη κουλτούρα ανακύκλωσης στους πολίτες, κατάλληλες υποδομές και επαρκής ενημέρωση

‘Και για ποιο λόγο θα λέγατε ότι συμβαίνει αυτό;’

Βάση: το 84% που πιστεύουν ότι η ανακύκλωση στη χώρα μας δε γίνεται σωστά

Έλλειψη κουλτούρας ανακύκλωσης (40%)

Ανώτερη τάξη: 49%

Έλλειψη κατάλληλων υποδομών (25%)

Εργατική τάξη: 34%

Έλλειψη ενημέρωσης (19%)

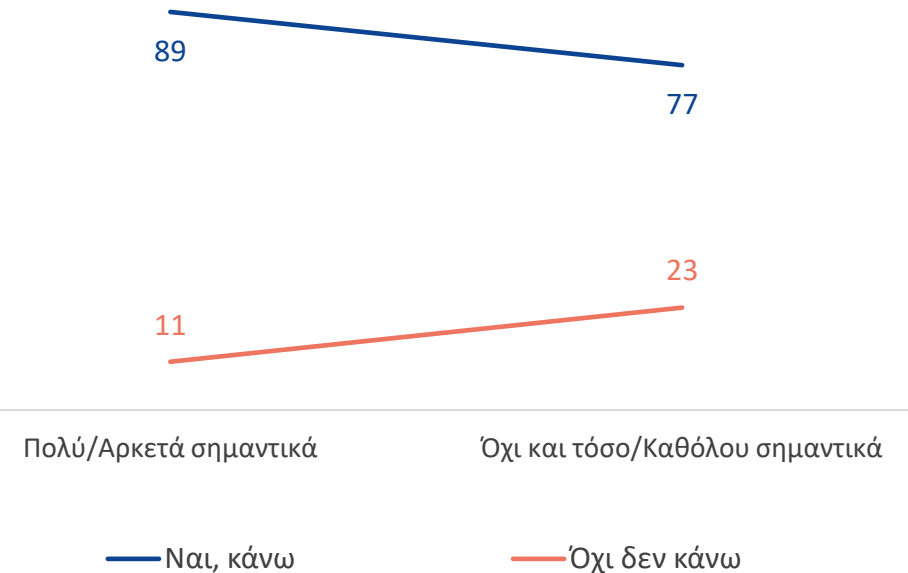
Βόρεια Ελλάδα: 23%

Πάντως, σχεδόν 9 στους 10 δηλώνουν ότι κάνουν ανακύκλωση στο νοικοκυριό τους...

‘Εσείς στο δικό σας νοικοκυριό κάνετε ανακύκλωση ή όχι;’

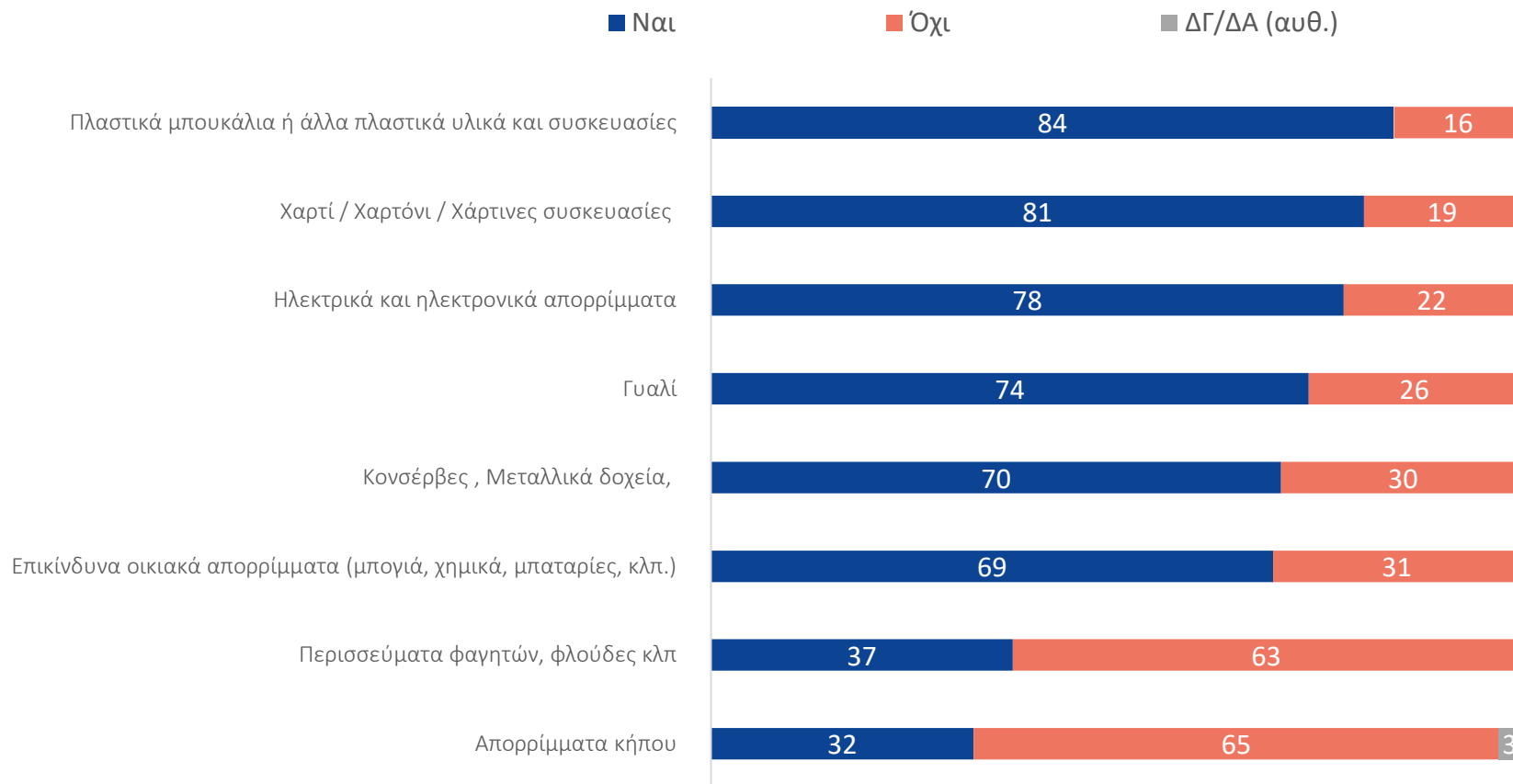
Ανά σημασία περιβαλλοντικών προβλημάτων

...και σχεδόν ή πάνω από 8 στους 10 υιοθετούν πρακτικές ανακύκλωσης για πλαστικό, χαρτί και ηλεκτρικά απορρίμματα – λιγότεροι όμως κάνουν κομποστοποίηση

‘Θα σας διαβάσω κάποιους τύπους απορριμμάτων και θα ήθελα να μου πείτε αν στο νοικοκυριό σας συνηθίζετε να τα διαχωρίζετε έστω και περιστασιακά προκειμένου να τα ανακυκλώσετε; ;’

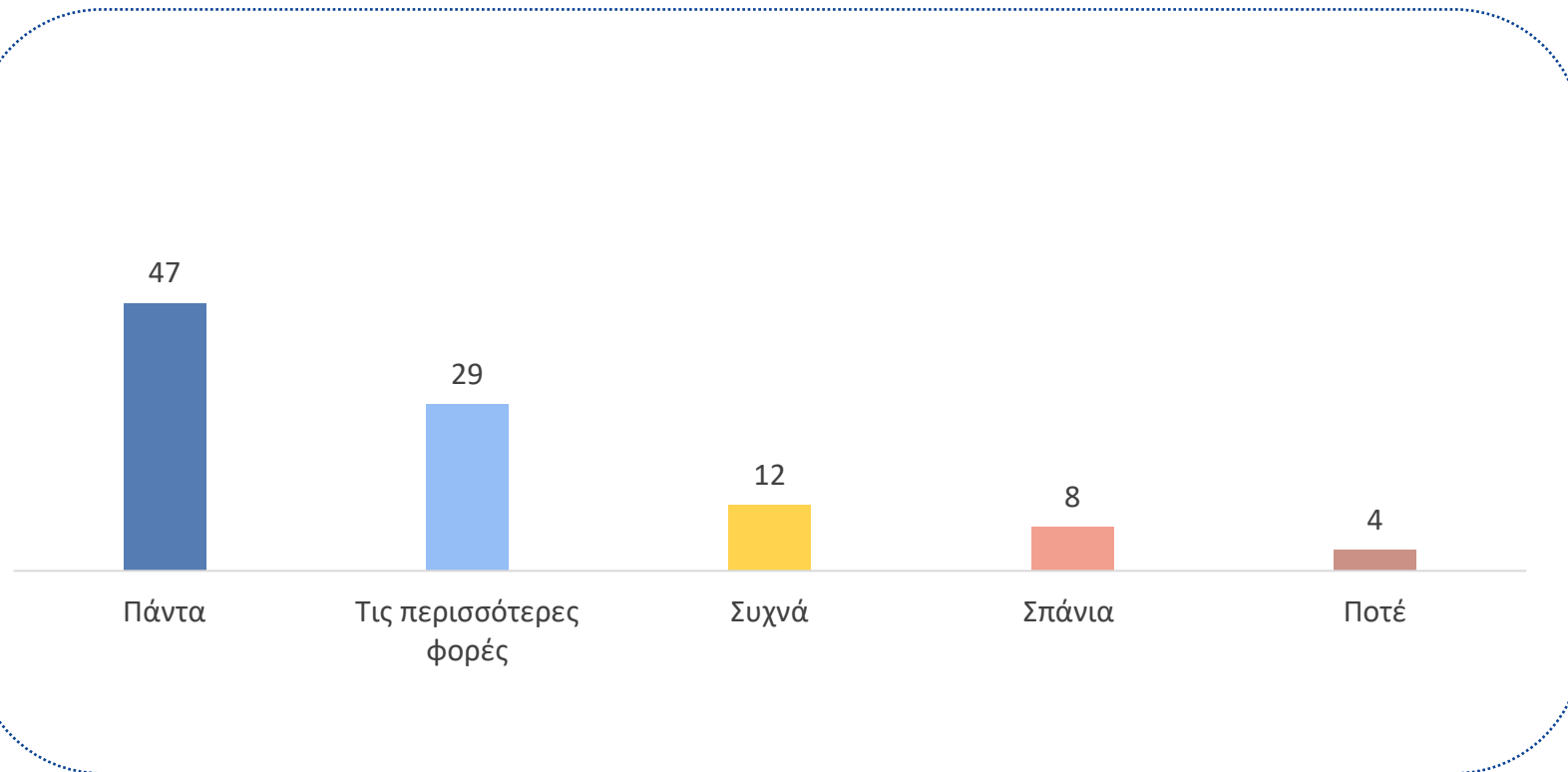
Βάση: το σύνολο του δείγματος

Ωστόσο, λιγότεροι από τους μισούς εξ όσων κάνουν ανακύκλωση ακολουθούν αυστηρά την ορθή πρακτική καθαρισμού των απορριμμάτων πριν τα ανακυκλώσουν – ένδειξη ελλιπούς ενημέρωσης

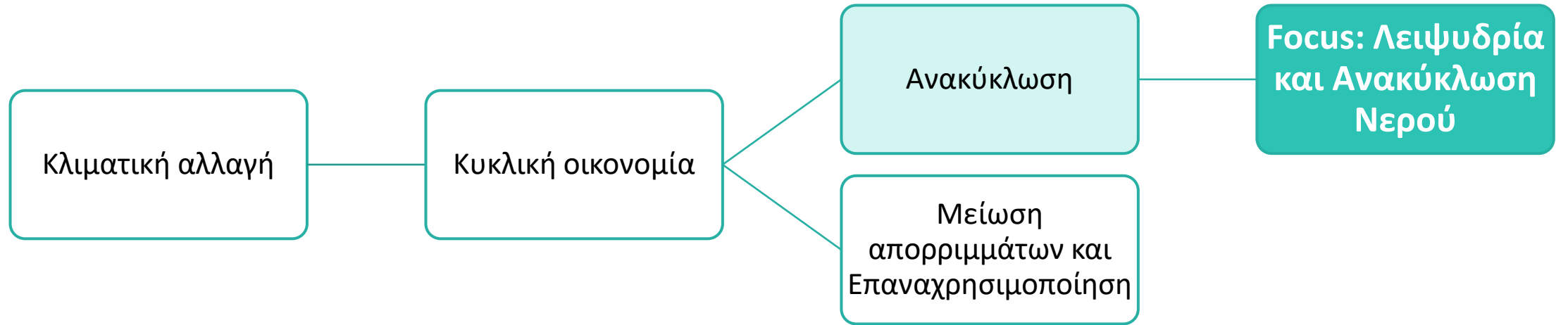
‘Και καθαρίζετε τα πλαστικά, γυάλινα ή μεταλλικά απορρίμματα από υπολείμματα τροφών ή άλλων οργανικών αποβλήτων πριν τα τοποθετήσετε στον κάδο ανακύκλωσης;’

Βάση: το 88% που κάνουν ανακύκλωση στο νοικοκυριό

Πάντα (47%)

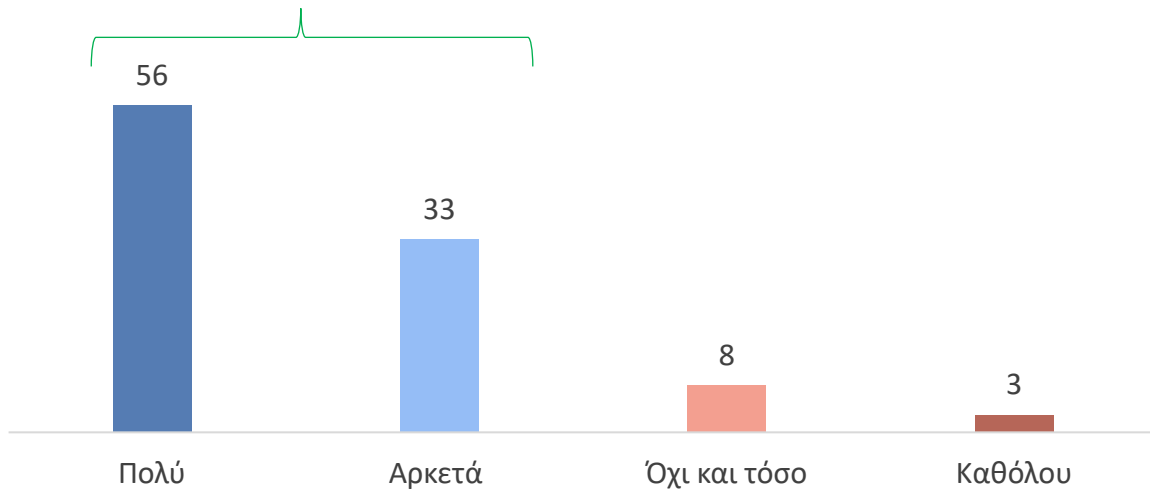
- Γυναίκες: 54% **αλλά** Άνδρες: 40%
- 65+ ετών: 60% **αλλά** 17-44 ετών: 38-39%
- Οικιακά: 58%

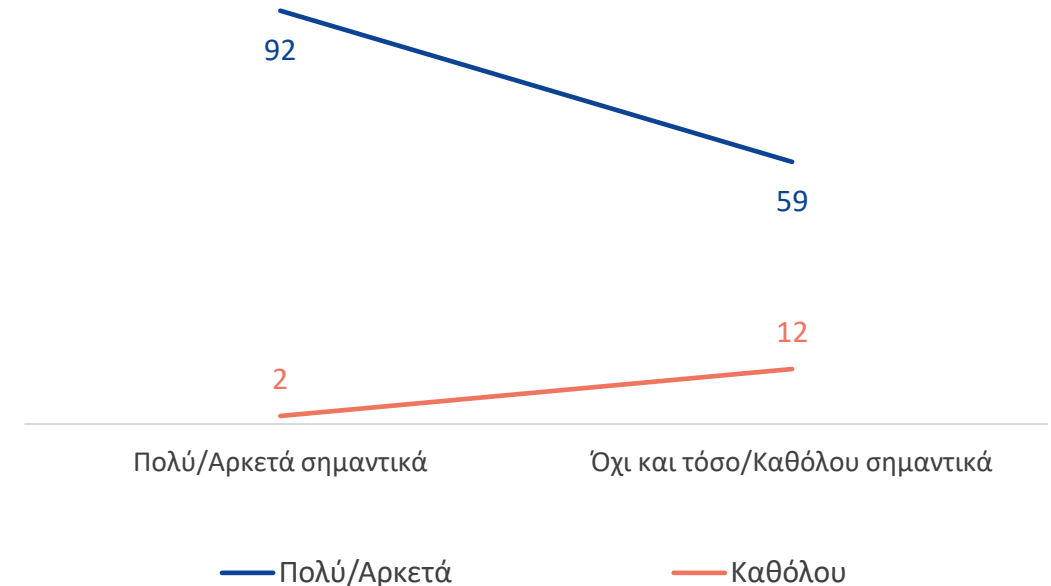
Σχεδόν 9 στους 10 θεωρούν το ζήτημα της λειψυδρίας πολύ/αρκετά ανησυχητικό

‘Η παρατεταμένη ανομβρία έχει προκαλέσει φαινόμενα λειψυδρίας σε πολλές περιοχές της χώρας και οι ειδικοί εκφράζουν ανησυχία ότι τα φαινόμενα αυτά θα ενταθούν τα επόμενα χρόνια. Εσείς προσωπικά πόσο ανησυχείτε για το ζήτημα της λειψυδρίας στη χώρα μας;’

89% Πολύ/Αρκετά

Ανά σημασία περιβαλλοντικών προβλημάτων

Το 89% που θεωρεί τη λειψυδρία πολύ/αρκετά ανησυχητικό πρόβλημα θυμίζει το εύρημα ότι τα θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής θεωρούνται πολύ/αρκετά σημαντικά από το 90%

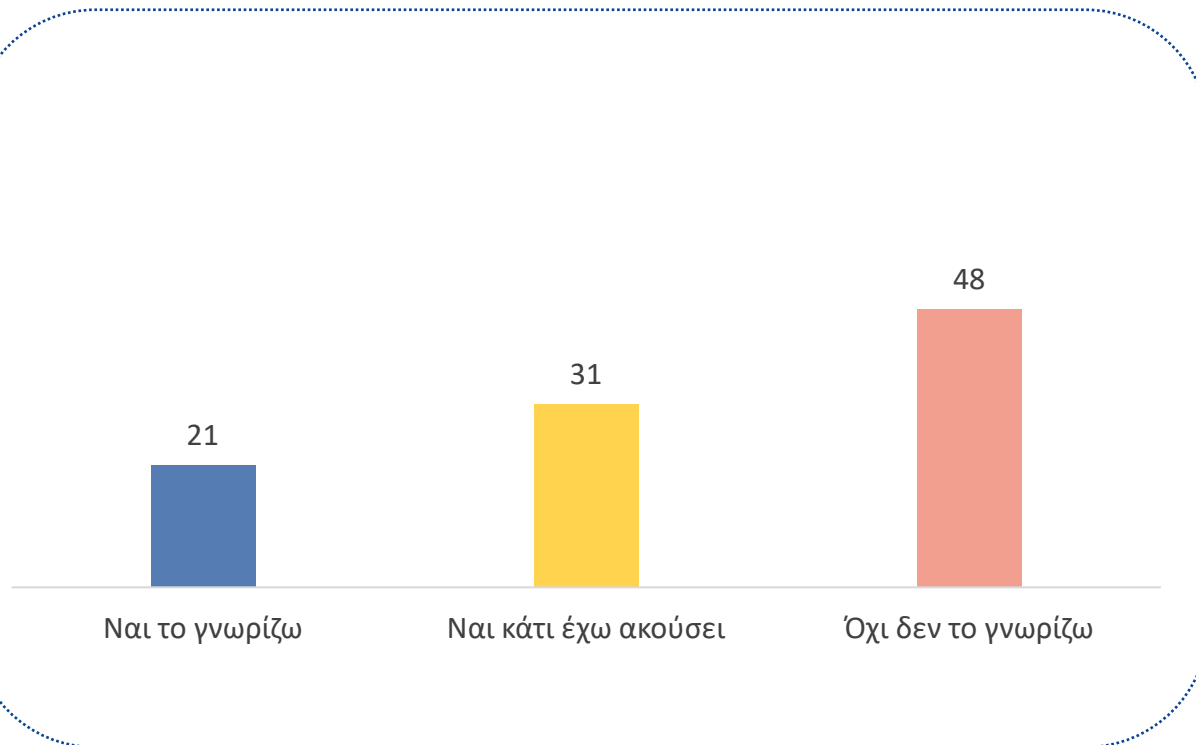
Η ανησυχία αυτή έχει και τοπική διάσταση, καθώς εκφράζεται πιο έντονα στις νησιωτικές περιοχές

‘Η παρατεταμένη ανομβρία έχει προκαλέσει φαινόμενα λειψυδρίας σε πολλές περιοχές της χώρας και οι ειδικοί εκφράζουν ανησυχία ότι τα φαινόμενα αυτά θα ενταθούν τα επόμενα χρόνια. Εσείς προσωπικά πόσο ανησυχείτε για το ζήτημα της λειψυδρίας στη χώρα μας;’

	Σύνολο	Αττική	Βόρεια Ελλάδα	Κεντρική Ελλάδα	Κρήτη/Νησιά Αιγαίου
Πολύ/Αρκετά	89	89	89	87	96
Όχι και τόσο	8	8	8	10	4
Καθόλου	3	3	4	3	1
ΔΓ/ΔΑ (αυθ)	*	*	*	1	*

Ωστόσο, σχεδόν 1 στους 2 δεν γνωρίζει για την ανακύκλωση νερού, ακόμη και ανάμεσα σε αυτούς που ανησυχούν περισσότερο για το ζήτημα της λειψυδρίας

‘Τον τελευταίο καιρό γίνεται λόγος για ανακύκλωση νερού δηλ για καθαρισμό και επαναχρησιμοποίηση του νερού αστικών λυμάτων για σκοπούς άρδευσης, βιομηχανικές χρήσεις, οικιακές χρήσεις (καζανάκια τουαλετών). Γνωρίζετε ή έχετε ακούσει κάτι γι αυτό ή όχι;’

Όχι, δεν το γνωρίζω (48%)

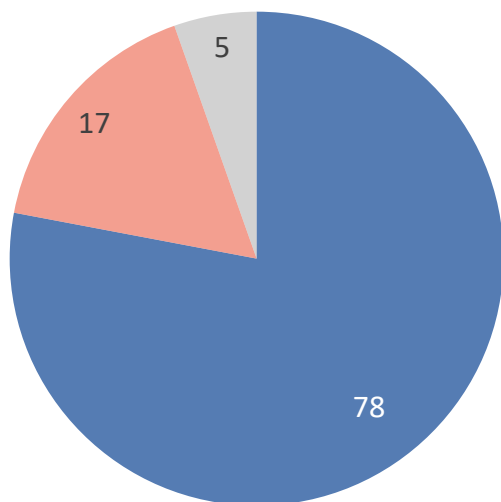
Το ποσοστό αυτό αυξάνεται ιδιαίτερα:

- Στα άτομα **βασικής εκπαίδευσης** (67%)
- Σε κατηγορίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την ανακύκλωση νερού, όπως στους **αγρότες** (59%) και στα άτομα που ασχολούνται με τα **οικιακά** (61%)

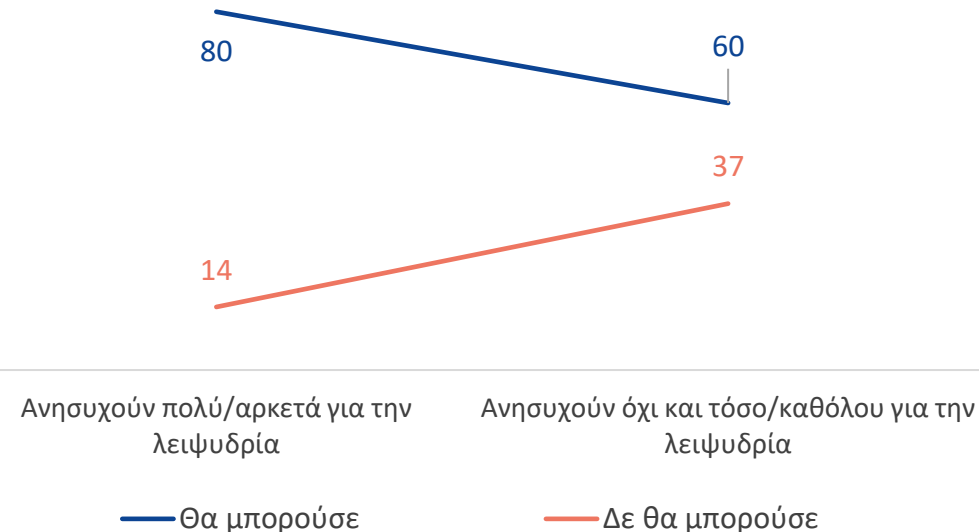
Ανεξάρτητα από τον βαθμό γνώσης, πάντως, σχεδόν 8 στους 10 θεωρούν ότι η ανακύκλωση νερού θα συνέβαλλε στην αντιμετώπιση του προβλήματος της λειψυδρίας

‘Πιστεύετε ότι η ανακύκλωση του νερού θα μπορούσε να συμβάλει στην επίλυση του προβλήματος της λειψυδρίας;’

■ Θα μπορούσε ■ Δε θα μπορούσε ■ ΔΓ/ΔΑ (αυθ.)

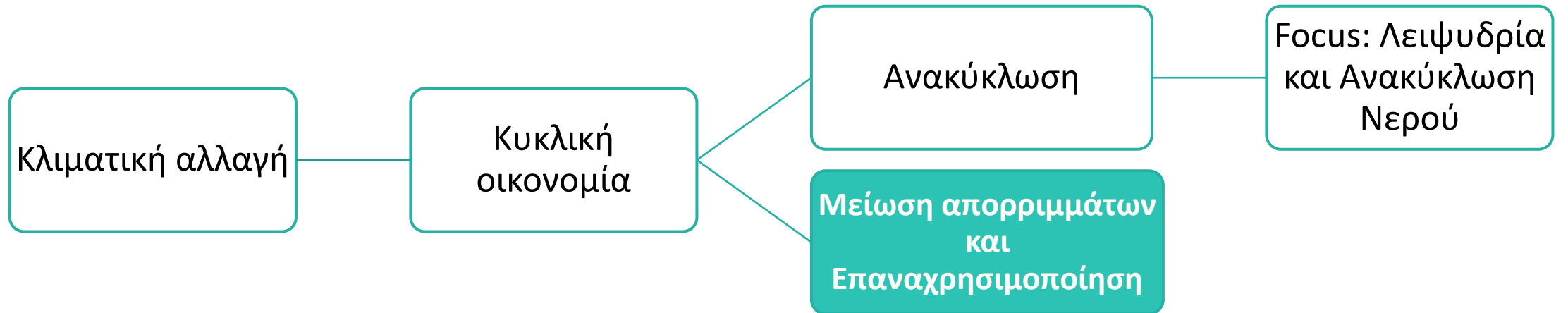

Ανά βαθμό ανησυχίας για λειψυδρία

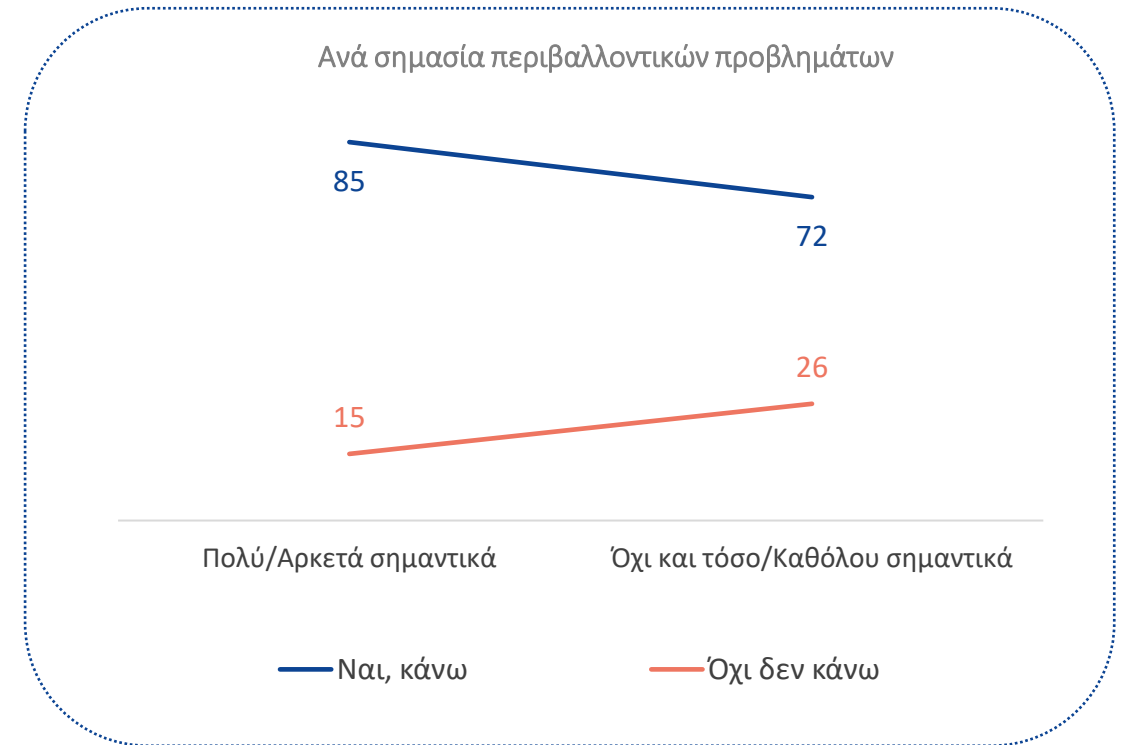
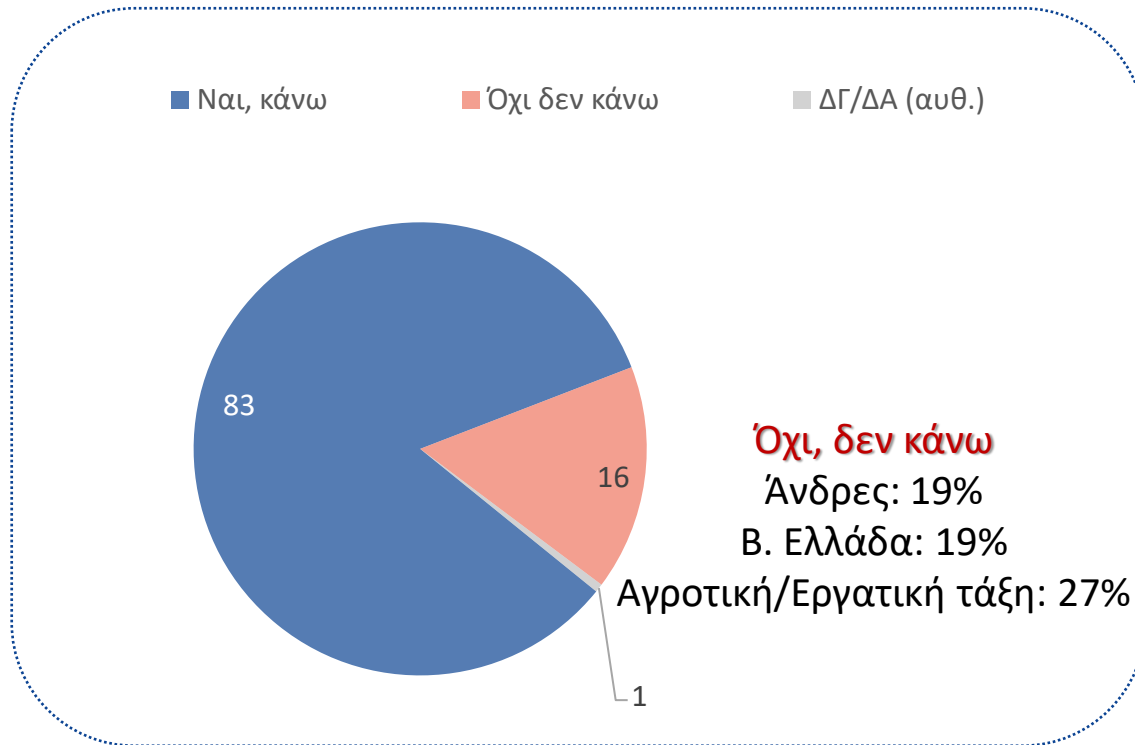
Και εντονότερα στις περιοχές που ανησυχούν περισσότερο για τη λειψυδρία

Αττική: 75% - Β. Ελλάδα: 78% - Κ. Ελλάδα: 79% - Κρήτη/νησιά Αιγαίου: 83%

Πάνω από 8 στους 10 προσπαθούν να μειώσουν την ποσότητα απορριμμάτων στο νοικοκυριό τους...

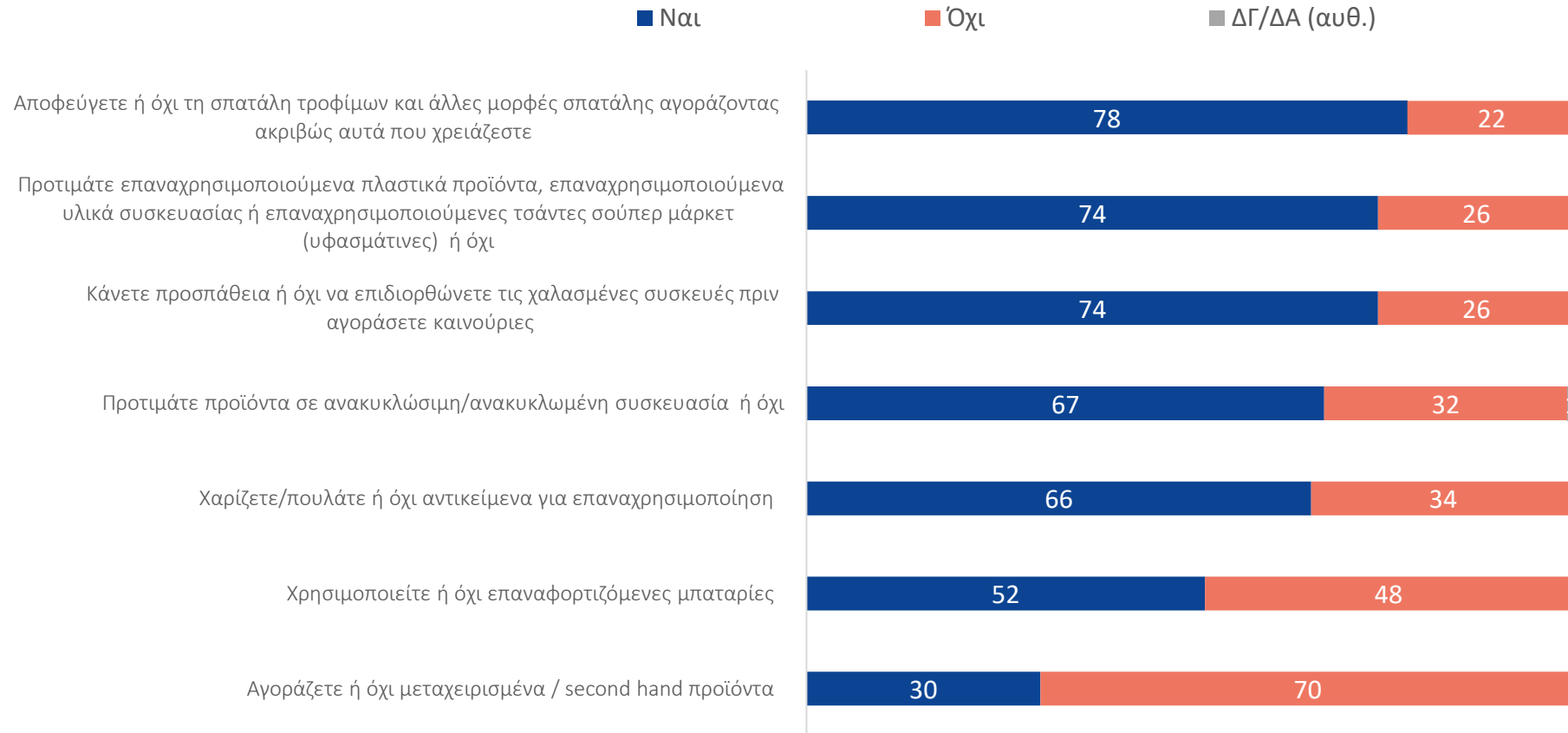
‘Εσείς στο δικό σας νοικοκυριό κάνετε κάποιες συγκεκριμένες προσπάθειες να μειώσετε την ποσότητα των απορριμμάτων που παράγετε ή όχι;’

...και πάνω από 7 στους 10 δηλώνουν ότι αποφεύγουν τη σπατάλη τροφίμων, προτιμούν επαναχρησιμοποιούμενα προϊόντα και συσκευασίες και προσπαθούν να επιδιορθώσουν μια συσκευή πριν την πετάξουν

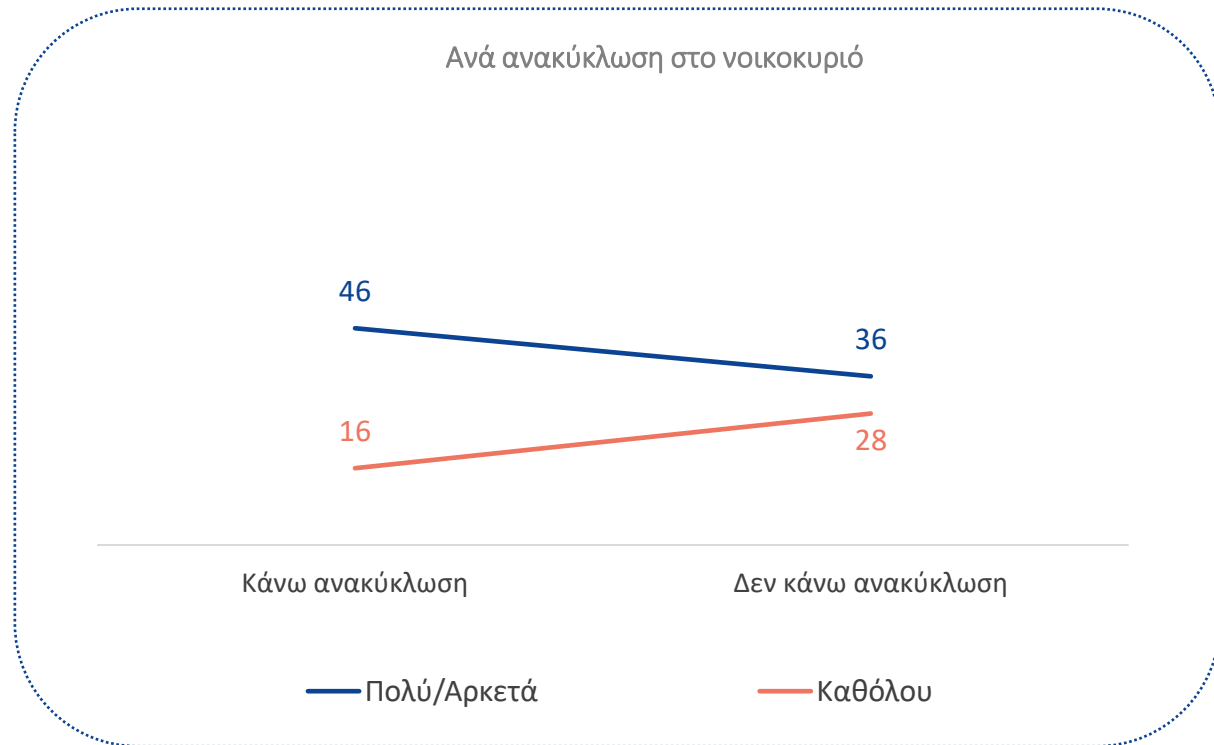
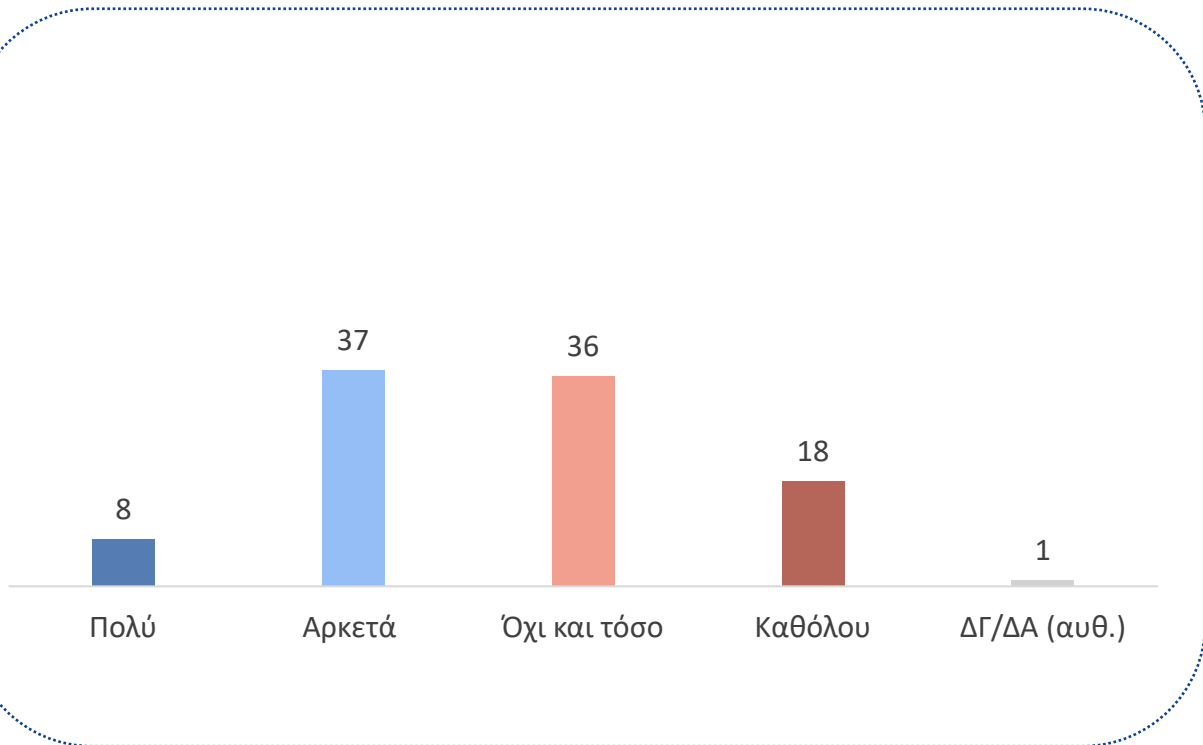
‘Ποιες από τις ακόλουθες ενέργειες κάνετε για να μειώσετε την ποσότητα οικιακών απορριμμάτων που παράγετε;’

Βάση: σύνολο του δείγματος

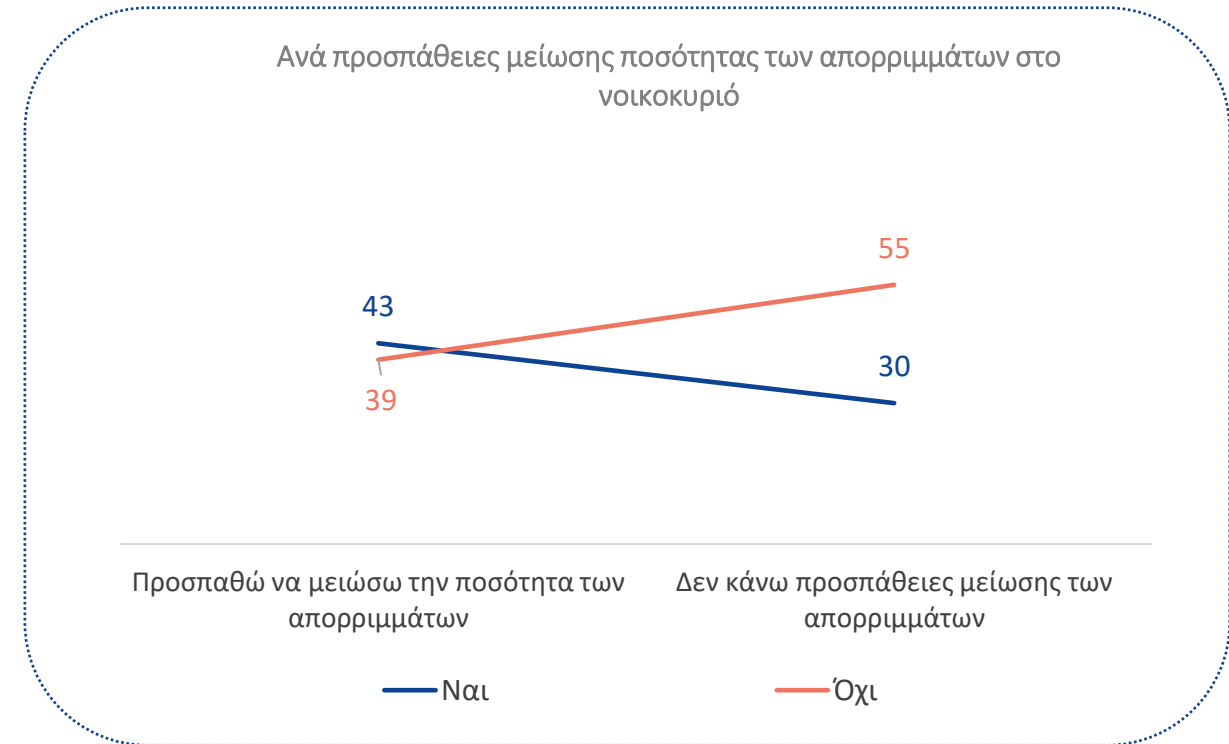
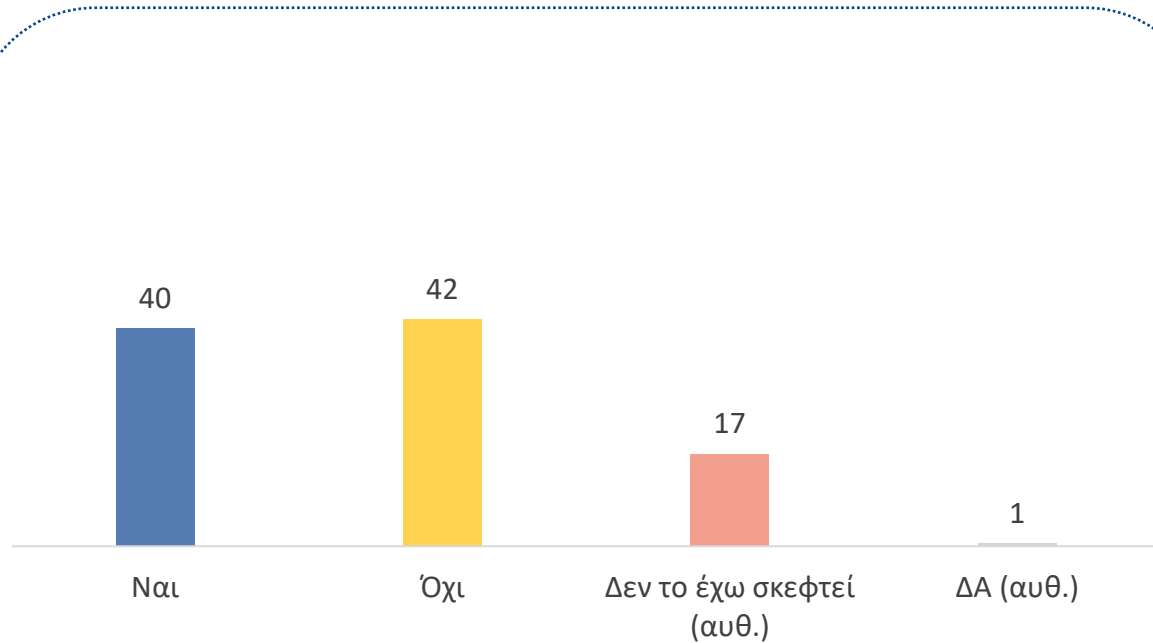
Και από τις πρακτικές στις πολιτικές: Μόνο το 8% δηλώνουν πολύ ευχαριστημένοι από το σύστημα συλλογής απορριμμάτων σε τοπικό επίπεδο

‘Πόσο ευχαριστημένος/η είσατε από το υφιστάμενο σύστημα συλλογής απορριμμάτων στο δήμο σας;’

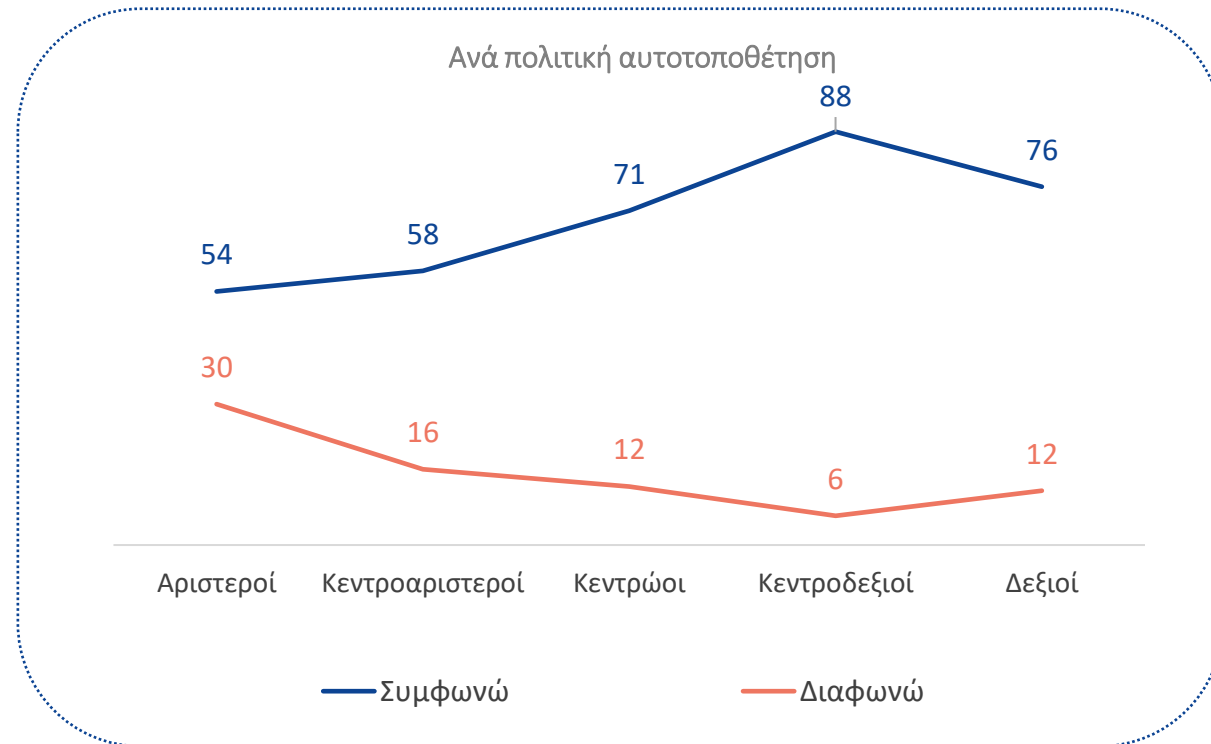
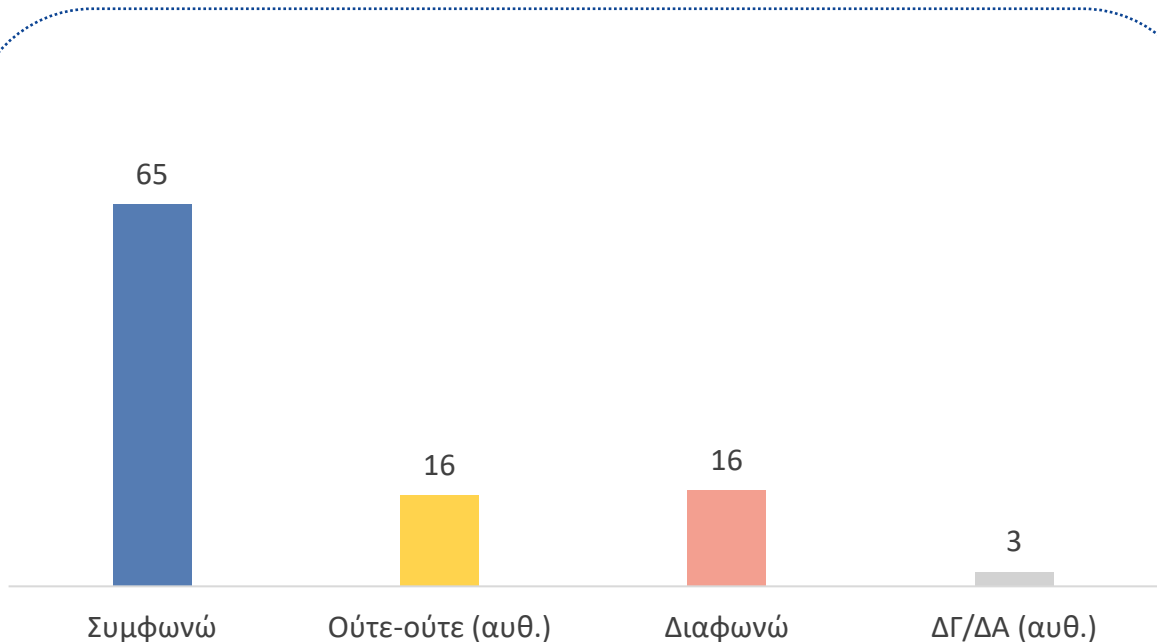
Όσον αφορά τους τρόπους και τα συστήματα συλλογής απορριμμάτων υπάρχει ασάφεια

‘Θα προτιμούσατε ένα σύστημα συλλογής απορριμμάτων «πόρτα-πόρτα» με ραντεβού, δηλ να συλλέγονται τα απορρίμματα απευθείας από το νοικοκυριό σας χωρίς να χρειάζεται να τα πηγαίνετε εσείς οι ίδιοι στους κάδους που βρίσκονται στο δρόμο;’

2 στους 3 συμφωνούν να υπάρχει συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με ιδιώτες για την πιο αποτελεσματική συλλογή αποβλήτων

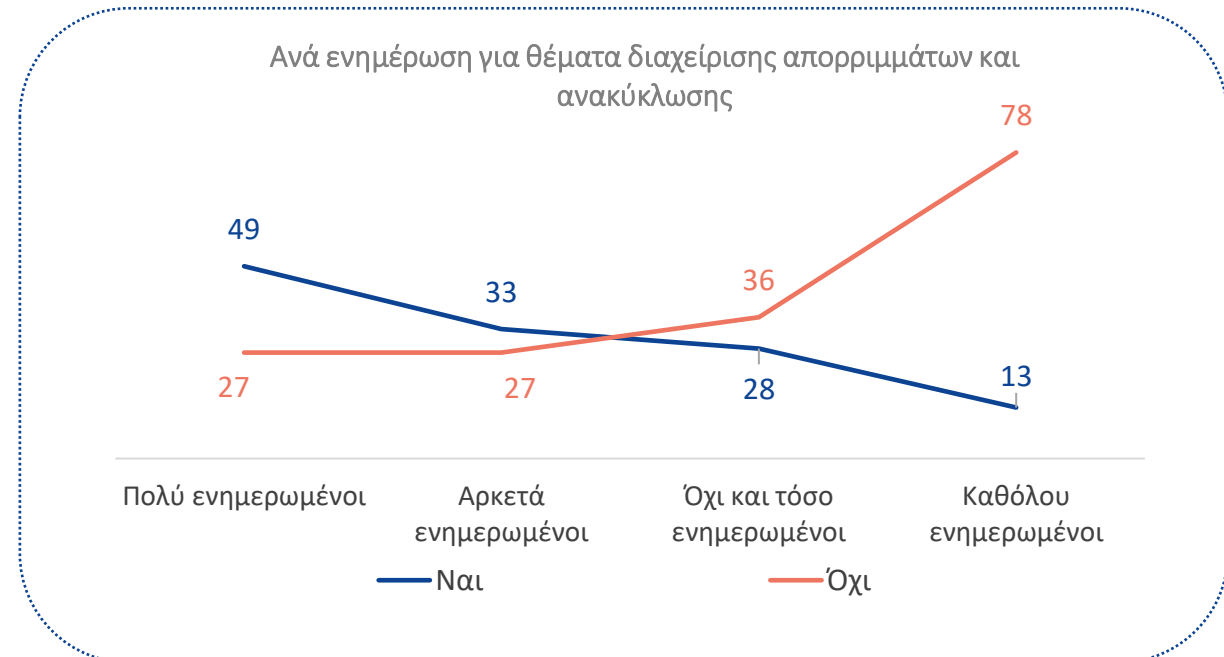
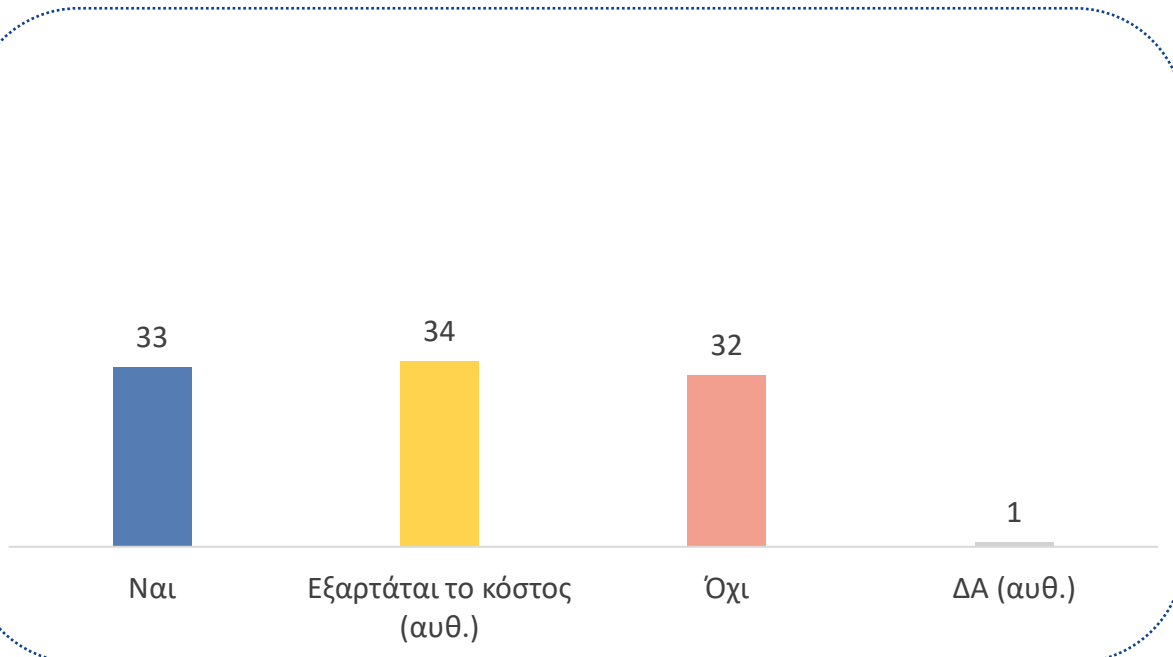
‘Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη συνεργασία των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης με ιδιώτες για την αποτελεσματικότερη συλλογή των αποβλήτων;’

Χωρίς ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις ανά περιοχή κατοικίας (Συμφωνώ: 65%)
Αττική: 66% - Β. Ελλάδα: 68% - Κ. Ελλάδα: 62% - Κρήτη/νησιά Αιγαίου: 64%

1 στους 3 δηλώνει διατεθειμένος να πληρώσει ένα επιπλέον ποσό για να συνεισφέρει σε πρακτικές ανακύκλωσης/επαναχρησιμοποίησης

‘Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι η ανακύκλωση ή η επαναχρησιμοποίηση προϊόντων ή υλικών έχει κάποιο κόστος. Εσείς προσωπικά θα ήσασταν διατεθειμένος/η να πληρώσετε κάτι παραπάνω για να συνεισφέρετε σε πρακτικές που προάγουν την ανακύκλωση ή την επαναχρησιμοποίηση;’

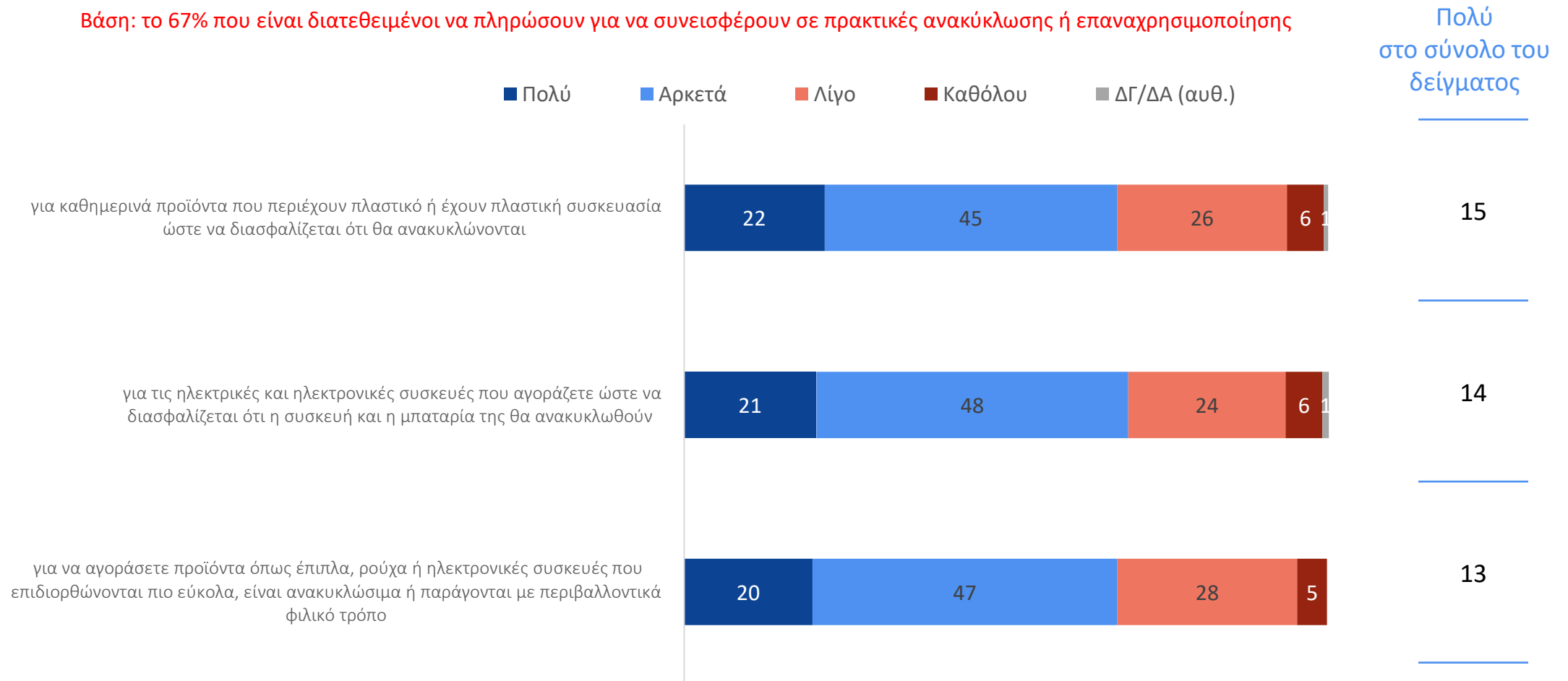
Δεν θα πλήρωναν παραπάνω (32%)

- Όσοι δεν κάνουν ανακύκλωση (40%)
- Άνω των 65 ετών (47%) και συνταξιούχοι (43%)
- Αγροτική τάξη (50%)
- Άτομα βασικής εκπαίδευσης (57%)

Πάντως σε όσους θα ήταν διατεθειμένοι να πληρώσουν ένα επιπλέον ποσό ή έστω σε συνάρτηση με το κόστος, περίπου 2 στους 3 θα πλήρωναν παραπάνω για ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση ηλεκτρικών συσκευών, πλαστικών προϊόντων ή επίπλων και ρούχων

‘Και ειδικότερα πόσο διατεθειμένος/η θα ήσασταν να πληρώνετε κάτι παραπάνω...;’

Βάση: το 67% που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν για να συνεισφέρουν σε πρακτικές ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης

Συνοψίζοντας

- * Η έρευνα αποτυπώνει μια εικόνα «ασυμμετρίας» ανάμεσα στις αντιλήψεις και τις πρακτικές: Τα υψηλά επίπεδα ανησυχίας για θέματα περιβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής δεν συμβαδίζουν με καλά εμπεδωμένες πρακτικές και πολιτικές
- * Διαπιστώνονται σημαντικά ελλείμματα ενημέρωσης, τόσο για την Κυκλική Οικονομία και τις βασικές διαστάσεις της (ανακύκλωση, διαχείριση απορριμμάτων) όσο και για καινοτόμες πρακτικές, όπως η ανακύκλωση νερού...
- * ...και μάλιστα σε κρίσιμες κοινωνικές ομάδες, τις οποίες αφορά ιδιαίτερα η Κυκλική Οικονομία
- * Αν και σε ατομικό επίπεδο οι πρακτικές ανακύκλωσης ή μείωσης απορριμμάτων είναι αρκετά διαδεδομένες (ιδίως στις γυναίκες), ωστόσο δεν ακολουθούνται πάντοτε σωστά, με συνέπεια να είναι λιγότερο αποτελεσματικές
- * Ο βαθμός ικανοποίησης των πολιτών από τα υφιστάμενα συστήματα ανακύκλωσης και συλλογής απορριμμάτων είναι χαμηλός, στοιχείο που μπορεί να προκαλεί δυσπιστία και να αποτρέπει την καλλιέργεια μιας κουλτούρας περιβαλλοντικής ευαισθησίας
- * Συνεπώς, προκύπτει η **ανάγκη σχεδιασμού μιας συνολικής στρατηγικής** για την προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας, η οποία:
 - θα βασίζεται στη **θετική κοινωνική προδιάθεση**
 - αλλά θα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις διαστάσεις της **ενημέρωσης και των στάσεων**
 - σε συνάρτηση με **διαδικασίες και πολιτικές πειστικές για τους πολίτες με ορατά αποτελέσματα**

METRON ANALYSIS

Πανελλαδική Έρευνα Κοινής Γνώμης
για Περιβαλλοντικά Θέματα και την
Κυκλική Οικονομία
Παρουσίαση

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025

